

sygn. akt VII Pa 29/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Sędziowie: SO Renata Gąsior

SO Agnieszka Stachurska (spr.)

Protokolant: st.sekr. sądowy Monika Olszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 października 2016 r. w Warszawie

sprawy z powództwa K. W.

przeciwko Skarbowi Państwa – Stołecznemu Zarządowi Infrastruktury w W.

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 grudnia 2015 r., sygn. VI P 377/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- a) przywraca K. W. do Pracy w Stołecznym Zarządzie Infrastruktury w W. na poprzednie warunki pracy i płacy;
- b) zasądza od Skarbu Państwa - Stołecznego Zarządu Infrastruktury w W. na rzecz K. W. wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy w wysokości 8.633,70 zł (osiem tysięcy sześćset trzydzieści trzy złote 70/100) pod warunkiem podjęcia pracy;
- c) oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- d) zasądza od Skarbu Państwa - Stołecznego Zarządu Infrastruktury w W. na rzecz K. W. kwotę 1.079,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. zasądza od Skarbu Państwa - Stołecznego Zarządu Infrastruktury w W. na rzecz K. W. kwotę 30 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSO Agnieszka Stachurska SSO Marcin Graczyk SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2015r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe

w W. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu sprawy z powództwa K. W. przeciwko Skarbowi Państwa – Stołecznemu Zarządowi Infrastruktury w W., następcy prawnemu Wojskowej Administracji Koszar nr (...) w W., o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy (sygn. akt VI P 377/12):

- oddalił powództwo (pkt 1 wyroku),

- nie obciążył powoda kosztami procesu oraz kosztami sądowymi (pkt 2 wyroku)

(wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe z dnia 7 marca 2016r., k. 465).

Sąd Rejonowy dokonał następujących ustaleń i rozważań prawnych:

K. W. był zatrudniony w Wojskowej Administracji Koszar nr (...) w W. w okresie od 1 lutego 1995r. do 2 kwietnia 2012r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w wymiarze pełnego etatu, ostatnio na stanowisku starszego technika. Średnie miesięczne wynagrodzenie powoda wynosiło 2.877,90 zł brutto.

Jednostka Wojskowa nr (...) (...) P. z dniem 31 marca 2002r., w ramach rozformowania, została przekazana Wojskowej Administracji Koszar nr (...) w R.. Następnie z dniem 1 stycznia 2006r. Wojskowa Administracja Koszar nr (...) przeszła w podporządkowanie Stołecznemu Zarządowi Infrastruktury w W..

W związku ze zmianami organizacyjnymi w Ministerstwie Obrony Narodowej z dniem 1 stycznia 2013r. nastąpiło rozformowanie Wojskowej Administracji Koszar nr (...) w W.. Następcą prawnym dla rozformowanej jednostki wojskowej ustanowiono Stołeczny Zarząd Infrastruktury w W..

Zgodnie z Instrukcją o zasadach utrzymania nieruchomości wojska nr (...), przez przegląd obiektu budowlanego (urządzenia) należy rozumieć bieżące sprawdzenie stanu technicznego obiektów budowlanych i stałych urządzeń technicznych, połączone z usuwaniem drobnych usterek i uszkodzeń, wymianę zużytych części i regulowanie mechanizmów (§ 89).

Rozróżnia się następujące rodzaje przeglądów: robocze i okresowe. Przeglądy robocze przeprowadza personel obsługujący urządzenia oraz rzemieślnicy organu terenowego infrastruktury. Przegląd okresowy przeprowadzany jest między kontrolami, o których mowa w § 91, przez personel techniczny terenowego organu infrastruktury. Przeglądy te polegają na sprawdzeniu stanu technicznego obiektów budowlanych i stałych urządzeń technicznych (§ 90).

Obiekty budowlane powinny być poddawane przez zarządcę kontroli stanu technicznej sprawności i wartości użytkowej zgodnie z obowiązującymi przepisami. Kontrole te przeprowadzane powinny być w cyklach rocznych i pięcioletnich. Kontrole przeprowadza zarządca obiektu budowlanego, poprzez wyznaczone osoby zatrudnione w rejonowych lub terenowych organach infrastruktury, posiadające uprawnienia budowlane o odpowiedniej specjalności. Kontrola może być również przeprowadzona w systemie zleconym przez uprawnione podmioty gospodarcze (§ 91). Do przeglądów rocznych wymagane są wyłącznie uprawnienia budowlane, natomiast do wykonywania przeglądów pięcioletnich konieczne są także uprawnienia sanitarne i elektryczne. Przeglądy pięcioletnie były więc wykonywane przez więcej niż jedną osobę. Kontrolę stanu technicznego instalacji elektrycznych, piorunochronnych, gazowych, ciepłowniczych, powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje określone w przepisach szczegółowych. Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim w odniesieniu do przewodów dymowych oraz grawitacyjnych przewodów spalinowych i wentylacyjnych, a także osoby posiadające uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności w odniesieniu do przewodów kominowych oraz kominów przemysłowych, kominów wolnostojących oraz kominów lub przewodów kominowych, w których ciąg kominowy jest wymuszony pracą urządzeń mechanicznych (§ 93).

Zarządca mógł scedować na osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje przeprowadzanie kontroli budynków, budowli i urządzeń technicznych. W tym celu został przez niego wydany Szczególny Zakres Działania (...) W. R. z dnia

26 czerwca 2008r. Został w nim uregulowany zakres obowiązków Kierownika (...) M. N. (1). W § 22 pkt 4 wskazano, iż do jego zadań w zakresie technicznego utrzymania nieruchomości należy m.in.:

- prowadzenie ewidencji dotyczącej użytkowania i napraw wojskowych obiektów budowlanych (lit. b);
- systematyczne przeprowadzanie przeglądów obiektów, stałych urządzeń technicznych, sieci i instalacji oraz bieżące usuwanie stwierdzonych usterek i awarii (lit. n);
- dokonywanie okresowych kontroli obiektów budowlanych określonych w art. 62 ustawy z dnia 07 lipca 1994r. prawo budowlane (lit. o);
- prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych oraz przechowywanie przez okres istnienia obiektu dokumentów określonych w art. 60 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (lit. p);
- zapewnienie obsługi stałych urządzeń technicznych oraz sieci i instalacji poprzez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem kwalifikacyjnym (lit. r).

Na stanowisku starszego technika w Rejonie P. powód pracował od dnia 1 lipca 2006r. Od tego czasu podlegał bezpośrednio Kierownikowi (...) (...) W. R. M. N. (1). Natomiast powodowi podlegali pracownicy techniczni (...) Rejon P., którym miał prawo i obowiązek wydawania poleceń. Takich osób było siedem.

Głównymi obowiązkami powoda w ramach obowiązującego stosunku pracy była administracja dwóch kompleksów wojskowych na obszarze, na którym znajdowało się 81 obiektów budowlanych (ok. 40 budynków, 40 budowli i 10 -15 urządzeń stałych), tj. Jednostka Wojskowa (...) P. oraz Wojskowa Komenda Uzupełnień w G.. Powód odpowiadał za stan techniczny wojskowych obiektów budowlanych oraz zamontowanych stałych urządzeń technicznych w (...) Rejon P., prawidłową ich konserwację, naprawy i obsługę. Odpowiadał za zaopatrzenie kompleksów w niezbędne do prawidłowego funkcjonowania media komunalne oraz odprowadzenie ścieków, a także sprawował nadzór nad całokształtem zagadnień związanych z ochroną środowiska. Kierował pracą podległego mu personelu, wykonującego zadania z zakresu konserwacji i obsługi technicznej oraz remontów wojskowych obiektów budowlanych. Nadto zapewniał właściwy nadzór techniczny oraz warunki bhp wykonywanych robót. Był odpowiedzialny za prawidłowe rozliczenie robót wykonywanych na jego polecenie w Rejonie P. przez podległy mu personel oraz robót wykonywanych systemem zleconym. Do jego podstawowych obowiązków należało:

1) w zakresie spraw organizacyjnych, m.in.:

- bezpośrednie kierowanie działalnością podległych mu pracowników w sposób umożliwiający uzyskanie właściwych efektów prowadzonych robót remontowo – konserwacyjnych przez (...) Rejon P., zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- przestrzeganie postanowień aktów normatywnych i innych przepisów obowiązujących w służbie infrastruktury wojskowej;
- współpraca z komendantami obiektów w zakresie prowadzenia remontów wydzielonymi przez nich siłami i środkami w użytkowanych obiektach wojskowych;

2) w zakresie planowania, ewidencji i sprawozdawczości, m.in.:

- realizowanie sprawozdawczości z 5 dniowym wyprzedzeniem z działalności (...) Rejon P. zgodnie z „Wytycznymi Szefa (...) do działalności (...) na dany rok”;
- prowadzenie okresowej sprawozdawczości z wykonanych napraw i konserwacji administrowanych obiektów wojskowych;

- prowadzenie ewidencji i dokumentacji eksploatacyjno – remontowej (...);
- prowadzenie ewidencji nieruchomości (...), (...), uaktualnianie jej pod względem technicznym i opisowym oraz prowadzenie sprawozdawczości związanej ze zmianami w ww. ewidencjach;
- prowadzenie ewidencji konserwacji i napraw obiektów budowlanych;
- prowadzenie zgodnie z wymogami prawa budowlanego i zarządcy ksiąg obiektów budowlanych, teczek budynków i teczek prawnych kompleksów;
- prowadzenie ewidencji dokumentacji technicznej budynków i infrastruktury technicznej;

3) w zakresie technicznego utrzymania nieruchomości, m.in.:

- dokonywanie okresowych przeglądów wojskowych obiektów budowlanych pod względem sprawności technicznej i wymogów ppoż, usuwanie usterek technicznych stwierdzonych w czasie przeglądów oraz określenie koniecznego zakresu przeprowadzenia ekspertyz, prób i badań konserwacji obiektu;
- organizowanie i nadzorowanie prowadzenia konserwacji bieżącej i napraw, usuwania awarii obsługiwanych wojskowych obiektów budowlanych oraz zainstalowanych w nich urządzeń technicznych w całości lub ich elementów, także w okresie dni wolnych od pracy;
- zapewnienie opracowania dokumentacji technicznej niezbędnej do wykonywania robót przez (...) oraz w sposób zlecony, a także instrukcji o eksploatacji administrowanych obiektów wojskowych.

Nadto do obowiązków powoda należało wykonywanie innych zadań zleconych do wykonywania przez przełożonego związanych z zajmowanym stanowiskiem.

M. N. (1) kierował następującymi rejonami: P. (2 kompleksy), Z. (1 kompleks), P. (3 kompleksy), Z. (2 kompleksy), R. (2 kompleksy) - łącznie 10 kompleksów. M. N. (1) był upoważniony do scedowania na podległych pracowników, posiadających odpowiednie kwalifikacje, obowiązku wykonania przeglądów okresowych. W kompleksie Z. okresowych przeglądów budowlanych dokonywali E. K. i R. G.. W R. przeglądy wykonywał R. G. i M. N. (1), w P. M. N. (1), zaś w Z. H. S.. Obowiązek dokonywania okresowych kontroli obiektów budowlanych w Pilawie został przez M. N. (1) scedowany na powoda.

W 2007r. H. N. zwrócił się do Wojskowej Administracji Koszar nr (...) z prośbą o przesłanie wykazu pracowników posiadających uprawnienia budowlane. Z treści odpowiedzi wynikało, że powód posiada uprawnienia budowlane w specjalizacji konstrukcyjno – budowlanej. Pojawiła się także informacja, że nie uiszczył należnej składki. Obowiązek uiszczania składki członkowskiej spoczywał na powodzie.

Przeglądy techniczne były wykonywane przez powoda od 2006r. do końca zatrudnienia. Były one wykonywane każdego roku na koniec sezonu grzewczego w celu przygotowania obiektu do następnego sezonu grzewczego. Natomiast okresowe kontrole obiektów budowlanych powód wykonywał w latach 2006 - 2008. W związku z tym brał udział w zorganizowanym przez (...) szkoleniu dla osób uprawnionych do wykonywania przeglądów. W latach 2006 – 2008 powód sporządzając przeglądy, podpisywał je, podając dodatkowo numer uprawnień budowlanych. Używał do tego pieczęci „technik budowy z uprawnieniami nr ....”. Składał meldunki z realizacji ilości wykonanych przeglądów. Powód posiadał przygotowanie zawodowe do pełnienia samodzielnej funkcji technicznej kierownika budowy i robót w specjalności konstrukcyjno – budowlanej. Posiadał ograniczone uprawnienia budowlane, był uprawniony do kierowania, nadzorowania i kontrolowania technicznego budowy i robót, kierowania i kontrolowania wytwarzania konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz do kontrolowania stanu technicznego budynków i innych budowli o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych, z wyłączeniem linii, węzłów i stacji kolejowych, dróg oraz nawierzchni lotniskowych, mostów, budowli hydrotechnicznych i wodno – melioracyjnych. Dodatkowo posiadał uprawnienia do sporządzania projektów w zakresie rozwiązań architektonicznych budynków inwentarskich

i gospodarczych, adaptacji projektów powtarzalnych innych budynków oraz sporządzania planów gospodarowania działki związanych z realizacją tych budynków. Ograniczone uprawnienia budowlane powoda były wystarczające do wykonywania rocznych okresowych kontroli obiektów budowlanych. Nie były natomiast wystarczające do wykonywania przeglądów pięcioletnich. Przeglądy pięcioletnie były wykonywane przez zespół specjalistów. W takim zespole poza powodem (z ograniczonymi uprawnieniami budowlanymi) musieli być specjaliści sanitarni i elektryczni.

W 2009r. powód zaprzestał wykonywania w/w kontroli, pomimo że zakres jego obowiązków nie został zmieniony. Powód nie zgłaszał przełożonemu M. N. (1), ani nikomu innemu, że nie jest zrzeszony w Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa, ani że utracił uprawnienia budowlane.

Nieprzeprowadzenie okresowych kontroli obiektów budowlanych skutkowało niesporządzeniem przez powoda protokołów stanu technicznego nieruchomości rejonu P. z rocznej kontroli za lata 2009 – 2011 oraz niezupełnieniem ksiąg obiektów budowlanych zlokalizowanych w rejonie P..

W dniu 1 grudnia 2011r. powód oraz pozwany reprezentowany przez Kierownika Administracji Koszar nr (...) H. N. zawarli porozumienie zmieniające umowę o pracę, zgodnie z którym od dnia 1 sierpnia 2011r. powodowi przyznano dodatek funkcyjny w kwocie 188,00 zł. Powód otrzymywał dodatek funkcyjny z uwagi na kierowanie grupą pracowników większą niż trzy osoby.

Z dniem 1 stycznia 2012r. U. D. została zatrudniona na stanowisku Kierownika Administracji Koszar nr (...). Po objęciu stanowiska przeprowadziła rozmowę z przełożonym powoda M. N. (1), od którego dowiedziała się, że ma on zastrzeżenia do pracy powoda. W celu zapoznania się z podległymi kompleksami wojskowymi, U. D. zleciła swoim zastępcom A. T. i E. M. przeprowadzenie wstępnej kontroli, m.in. kompleksu P.. W trakcie kontroli w marcu 2012r. powód został poproszony o przedłożenie dokumentacji m.in. książki obiektów budowlanych. Wynikało z niej, że od 2009r. do 2011r. nie były wykonywane okresowe przeglądy obiektów budowlanych. Powód poinformował wówczas, że odmówił wykonania przeglądów okresowych, ponieważ nie ma tego w zakresie obowiązków. A. T. i E. M. o zaobserwowanych brakach poinformowały U. D., która niezwłocznie wydała zarządzenie pisemne o komisyjnym wyjeździe do kompleksu P.. Wtedy spotkała się także z powodem i próbowała dowiedzieć się, dlaczego nie wykonywał on okresowych przeglądów. Powód poinformował ją, że nie miał tego w zakresie obowiązków. U. D. pozyskała informacje o niewykonaniu obowiązków pracowniczych przez powoda w marcu 2012r. Niezwłocznie po tym powołała komisję do zabezpieczenia pomieszczeń zajmowanych przez powoda, w których znajdowała się dokumentacja, a także do zinventaryzowania środków czystości oraz sprzętu technicznego, który był w budynku zajmowanym przez powoda. W skład komisji wchodził A. T., K. Z. oraz R. G.. Komisja weszła do pomieszczeń, w których dokumenty były porozrzucane, nieuporządkowane. Zostały one zebrane i uporządkowane. Z czynności sporządzono notatkę. Dokumenty zostały zabezpieczone poprzez włożenie do kartonu.

W dniu 15 marca 2012r. powód oraz pozwany reprezentowany przez Kierownika Wojskowej Administracji Koszar nr (...) U. D. zawarli porozumienie zmieniające umowę o pracę, zgodnie z którym od dnia 1 kwietnia 2012r. powodowi miało zostać zmienione stanowisko pracy na Starszego Technika ds. Komunalnych, a także miejsce wykonywania pracy na Wojskową Administrację Koszar nr (...), ul. (...) w W.. Stwierdzono ponadto, iż dodatek funkcyjny nie będzie mu przysługiwać. Do dnia 31 marca 2012r. miejscem pracy powoda była P..

W dniu 30 marca 2012r. pozwany poinformował organizację związkową (...) nr (...) o zamiarze rozwiązania z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia. Organizacja związkowa odmówiła zajęcia stanowiska w sprawie. Wskazała, że powód nie był członkiem związku.

Gdy powód dowiedział się o stawianych mu zarzutach, zwrócił się do U. D., informując, iż może wykonać zaległe przeglądy, jeżeli wpisze się na listę inżynierów.

W dniu 2 kwietnia 2012r., zgodnie z postanowieniami porozumienia zmieniającego, powód stanął się w Wojskowej Administracji Koszar nr (...). Został wezwany na rozmowę przez U. D.. Oprócz Kierownika w spotkaniu uczestniczyli Zastępca Kierownika (...) A. T., bezpośredni przełożony powoda - Kierownik Działu Eksploatacji – M. N. (1) oraz

Samodzielny Referent ds. Zatrudnienia – D. K.. Na spotkaniu odczytano powodowi oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę, w którym wskazano, iż pracodawca rozwiązuje z nim umowę o pracę bez wypowiedzenia w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p., wskazując jako przyczynę:

- 1) niewypełnienie obowiązku przeprowadzenia okresowych kontroli obiektów budowlanych oraz stałych urządzeń technicznych określonych w art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo Budowlane w latach 2009 – 2011 w odniesieniu do obiektów budowlanych zlokalizowanych w Rejonie P.,
- 2) brak sporządzonych protokołów stanu technicznego nieruchomości w rejonie P.;
- 3) niedopełnienie obowiązku systematycznego prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych zlokalizowanych w rejonie P. w latach 2009 – 2011;
- 4) utrata zaufania do pracownika będącego na stanowisku funkcyjnym.

W uzasadnieniu oświadczenia wskazano, iż Stołeczny Zarząd Infrastruktury jako jednostka organizacyjna działa m.in. w oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane. Na podstawie w/w dokumentu normatywnego Wojskowa Administracja Koszar jako jednostka organizacyjna podporządkowana Szefowi Stołecznego Zarządu Infrastruktury, zobowiązana jest, zgodnie ze Szczegółowym Zakresem Działania (...) W. R., stanowiącym załącznik nr(...) do rozkazu nr (...)Szefa (...) z dnia 26 czerwca 2008r., do przeprowadzenia co najmniej raz w roku sprawdzenia stanu technicznego elementów budynków, budowli oraz stałych urządzeń technicznych znajdujących się w użytkowaniu jednostek będących w resorcie obrony narodowej (rejon P.), narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu. W związku z nie przeprowadzeniem w/w przeglądów brak jest sporządzonych protokołów z przeglądów, a co się z tym wiąże brak możliwości usunięcia stwierdzonych uszkodzeń oraz uzupełnienia braków, które mogłyby spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia bądź środowiska, co jest wymagane ustawą Prawo budowlane. Ponadto fakt przeprowadzenia kontroli nie mógł zostać odnotowany w książce obiektu budowlanego. W konsekwencji powyższego Wojskowa Administracja Koszar nr (...) nie realizowała w sposób poprawny pozostałych zadań, tj.: zapewnienia właściwej obsługi technicznej obiektów budowlanych i urządzeń technicznych służących ich utrzymaniu; utrzymywania w stanie stałej sprawności technicznej użytkowanych obiektów budowlanych; wykonywania konserwacji bieżącej i napraw konserwacyjnych obiektów budowlanych i stałych urządzeń technicznych stanowiących ich stałe wyposażenie realizowane sposobem gospodarczym (przez podległych pracowników) oraz systemem zleconym. Wskazano ponadto, iż powyższe zadania nie mogły zostać rzetelnie zaplanowane do realizacji przez Wojskową Administrację Koszar nr (...) oraz nie było pełnych podstaw do zaplanowania środków finansowych na ich realizację w ramach Rocznego Planu Konserwacji oraz Rocznego Planu Remontów, zaś niedopełnienie obowiązków służbowych zgodnie z obowiązującymi przepisami jest wykroczeniem podlegającym karze, a konsekwencje wynikające z braku przeglądów stanu technicznego obiektów w odniesieniu do możliwości realizacji zadań przez Wojskową Administrację Koszar nr (...), a tym samym niewypełnienie przyjętego do realizacji zakresu obowiązków, są rażącym zaniedbaniem świadczącym o bałaganiarstwie i niedbalstwie. W odniesieniu do pkt 4 uzasadnienia rozwiązania umowy o pracę, pozwany wskazał, że powód jako osoba funkcyjna, oprócz dopilnowania i dbania o należyte i terminowe wykonywanie zadań przez nadzorowany personel, powinien również dbać o należyte i rzetelne wypełnianie własnych zadań. Z tego względu nie ma pewności, że powód będąc nadal zatrudnionym w Wojskowej Administracji Koszar nr (...) będzie sumiennie wykonywał swoją pracę.

Po odczytaniu oświadczenia U. D. poinformowała powoda, że nie zależy jej na rozwiązaniu z nim umowy o pracę w trybie dyscyplinarnym. Wskazała, że jeżeli wyraża zainteresowanie, to może cofnąć oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia i rozwiązanie stosunku pracy nastąpi na mocy porozumienia stron ze skutkiem na koniec kwietnia 2012r. W tym czasie powód miałby możliwość uzupełnienia dokumentacji i wykorzystania urlopu wypoczynkowego. Powód wyraził na powyższe zgodę. Wyszedł na korytarz, aby pracownik kadr D. K. mogła przygotować porozumienie o rozwiązaniu stosunku pracy. Przebywając na korytarzu poczuł się źle i opuścił miejsce

pracy, udając się do lekarza. Został skierowany na zwolnienie lekarskie na okres od 2 kwietnia 2012r. do 10 kwietnia 2012r., a następnie na okres od 19 kwietnia 2012r. do 10 maja 2012r.

Nie doszło do podpisania pomiędzy stronami porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę, powód nie zwrócił się więcej w tej sprawie do pracodawcy. W związku z tym nie doszło do cofnięcia oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę w trybie dyscyplinarnym. Stosunek pracy ustał więc w dniu 2 kwietnia 2012r. na skutek rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika.

Powód od ustania stosunku pracy znajduje się w trudnej sytuacji materialnej. Pozostaje bez zatrudnienia. Jest na utrzymaniu żony, która uzyskuje miesięcznie 1.258,00 zł tytułem emerytury.

Powyższy stan faktyczny w sprawie Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zeznań powoda K. W., świadków A. T., D. K., M. N. (1), U. D., K. Z., E. M., D. D. (1), a także na podstawie dokumentów złożonych przez strony do akt sprawy, a także oświadczeń stron co do okoliczności bezspornych.

Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków Sąd I instancji ocenił jako wiarygodne, dając im w pełni wiarę, ponieważ były spójne, a ich wiarygodność, w świetle pozostałego zgromadzonego materiału dowodowego, nie budziła wątpliwości. W zasadniczej części złożone zeznania znalazły potwierdzenie w dowodach z dokumentów. Wyjątkiem były zeznania K. Z. w zakresie w jakim świadek wskazywała, że powód nie mógł wykonywać przeglądów okresowych, ponieważ nie miał tego w zakresie swoich obowiązków. Sąd zeznaniom w tej części nie dał wiary, gdyż ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że w zakresie obowiązków K. W. było wyszczególnione, iż powód jest zobowiązany do „dokonywania okresowych przeglądów wojskowych obiektów budowlanych pod względem sprawności technicznej i wymogów ppoż, usuwania usterek technicznych stwierdzonych w czasie przeglądów oraz określenia koniecznego zakresu przeprowadzenia ekspertyz, prób i badań konserwacji obiektu”. Poza tym powód sam wskazywał, iż nie wykonywał przeglądów, ponieważ z powodu nie uiszczenia składek, utracił uprawnienia budowlane. Wynika z tego, iż rzeczywistą przyczyną odmowy wykonania przeglądów była utrata uprawnień przez powoda, wynikająca z nieopłacenia przez niego obowiązkowych składek członkowskich. Niewiarygodne dla Sądu było także stwierdzenie świadka, jakoby do wykonywania przeglądów rocznych upoważnieni byli wyłącznie pracownicy, którzy byli do tego powołani odpowiednim rozkazem czy zarządzeniem Stołecznego Zarządu Infrastruktury. Z zeznań pozostałych świadków wynika bowiem, iż przełożony powoda M. N. (1) był upoważniony do scedowania tego obowiązku na powoda.

Zeznania powoda posłużyły Sądowi Rejonowemu za podstawę ustaleń faktycznych jedynie w zakresie, w jakim znalazły potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym materiale dowodowym. Sąd I instancji nie dał wiary jego zeznaniom w części, w jakiej wskazywał, że w styczniu 2012r. informował U. D., że nie jest wpisany do Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. U. D. w styczniu 2012r. dopiero przejęła obowiązki swojego poprzednika i bardziej szczegółowo zajęła się kompleksami wojskowymi w marcu 2012r. Wtedy też przeprowadziła rozmowę z przełożonym powoda o podległym mu kompleksie w P.. Niewiarygodne, w ocenie Sądu Rejonowego, były także zeznania powoda w zakresie, w jakim wskazywał, że U. D. próbowała wpłynąć na niego, aby wykonał zaległe przeglądy. U. D. prosiła jedynie, aby powód uzupełnił dokumentację dotyczącą przeglądów o informacje, które posiada. Nie zmuszała jednak powoda do ich wykonywania. Ponadto nie były dla Sądu wiarygodne twierdzenia K. W., że w jego zakresie obowiązków nie było mowy o okresowych rocznych przeglądach obiektów budowlanych w oparciu o art. 62 Prawa budowlanego, jak bowiem wynika z treści zeznań świadka D. D. (1) (k. 281) „kontrolę oparte na podstawie art. 62 prawa budowlanego ogólnie określane są jako kontrole okresowe”. Poza tym powód doskonale wiedział, co należy do jego obowiązków, tym bardziej, że w latach 2006 – 2008 wykonywał te przeglądy. Wtedy nie miał wątpliwości, iż należą do jego obowiązków. Jednocześnie podkreślenia wymaga okoliczność, iż powód zeznał, że gdyby został poproszony przez U. D. o pomoc w wykonaniu przeglądów okresowych w pierwszej połowie 2012r., to mógłby je wykonać, ponieważ posiadał do tego niezbędną wiedzę, musiałby jedynie uzyskać wpis na listę inżynierów.

Odnosząc się do pisma z Okręgowej Izby Inżynierów w W., z którego wynika, iż powód nie należy i nigdy nie należał do tej Izby, Sąd Rejonowy wskazał należy, że powyższe nie oznacza, że powód nie należał nigdy do żadnej Izby Inżynierów.

Mógł bowiem być zarejestrowany w innym mieście. Ponadto, nigdy nie informował, że nie należy do żadnej izby, a jedynie wskazywał, że nie uiszcza składek, co mogło świadczyć o przynależności powoda do jakiejś Izby Inżynierów.

Sąd Rejonowy pominął dowód z załączonych przez stronę powodową decyzji nr (...) Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 sierpnia 2013r. w sprawie wprowadzenia do użytku Zasad utrzymania i ewidencji obiektów specjalnych (k. 419 – 432). Decyzja weszła bowiem w życie z dniem ogłoszenia, tj. dopiero we wrześniu 2013r. Nie dotyczyła zatem okresu objętego przedmiotowym postępowaniem. W okresie zatrudnienia powoda obowiązywała decyzja nr (...) Ministra Obrony Narodowej z dnia 19 marca 2007r. w sprawie wprowadzenia do użytku Zasad utrzymania i ewidencji obiektów specjalnych.

Pozostałe zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów Sąd I instancji ocenił jako w pełni wiarygodne. Na żadnym etapie rozpoznawania sprawy strony postępowania nie zakwestionowały jakiegokolwiek dowodu, nie powoływały się na jego nieautentyczność lub niezgodność ze stanem rzeczywistym. Dokumenty były nie tylko spójne wewnętrznie, ale i korespondowały ze sobą, tworząc logiczną całość, dlatego też stanowiły podstawę ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego.

Mając na względzie poczynione ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy rozważał zasadność zgłoszonego przez K. W. roszczenia o przywrócenie go do pracy na poprzednich warunkach pracy i zasądzenie na jego rzecz wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy.

Na wstępie rozważań prawnych Sąd Rejonowy wskazał, iż zachowany został termin, o którym mowa w art. 52 § 2 k.p., zgodnie z którym rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika nie może nastąpić po upływie 1 miesiąca od uzyskania przez pracodawcę wiadomości o okoliczności uzasadniającej rozwiązanie umowy. Z ustalonego stanu faktycznego wynika, bowiem, iż U. D. o okolicznościach uzasadniających rozwiązanie umowy dowiedziała się w marcu 2012r. po przeprowadzonej kontroli wstępnej przez jej zastępców A. T. i E. M.. Wówczas udała się do powoda, by dowiedzieć się, co było przyczyną odmowy wykonywania przeglądów okresowych. Powód wyjaśnił jej, że nie ma tego w zakresie obowiązków. Po uzyskanej odpowiedzi U. D. podjęła decyzję o powołaniu komisji do zabezpieczenia pomieszczeń zajmowanych przez powoda. Wynika z tego, że pozwany pozyskał informację o niewykonywaniu przez powoda obowiązków pracowniczych w marcu 2012r., zaś w dniu 2 kwietnia 2012r. wręczył powodowi oświadczenie o rozwiązaniu umowy, zatem zachowany został ustawowy termin określony w art. 52 § 2 k.p.

W dalszej kolejności Sąd I instancji wyjaśnił, że podstawa prawna roszczenia powoda wynika z treści art. 56 § 1 k.p., który stanowi, iż pracownikowi, z którym rozwiązano umowę o pracę bez wypowiedzenia z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie, przysługuje roszczenie o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach albo o odszkodowanie. Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie, zmierzając więc miało, do jednoznacznego ustalenia, czy strona pozwana, dokonując rozwiązania umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia, uczyniła to w sposób prawidłowy i z uzasadnionych przyczyn.

Przechodząc do rozważań dotyczących zasadności rozwiązania z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia Sąd Rejonowy przypomniał, iż zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu (art. 6 k.c. w związku z art. 300 k.p.) to na pracodawcy ciążył obowiązek wykazania prawdziwości i zasadności przyczyny rozwiązania umowy o pracę. Odpowiednią regulację w tym zakresie zawiera art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Zgodnie z nim pracodawca może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika w razie ciężkiego naruszenia przez niego podstawowych obowiązków pracowniczych. To właśnie tę podstawę wskazał pracodawca w rozwiązaniu umowy o pracę z dnia 2 kwietnia 2012r., będącym przedmiotem analizy w przedmiotowej sprawie.

Zgodnie z art. 30 § 4 k.p. w oświadczeniu pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia powinna być wskazana przyczyna uzasadniająca rozwiązanie umowy. Z językowej analizy przepisu art. 52 § 1 pkt 1 k.p. wynika jednocześnie, iż wskazane przyczyny muszą nosić znamiona ciężkich naruszeń obowiązków pracowniczych.

W sprawie rozpatrywanej przez Sąd Rejonowy, zgodnie z dyspozycją art. 30 § 4 k.p., pracodawca podał w swym oświadczeniu, iż ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych przez powoda miało polegać na:

- 1) niewypełnieniu obowiązku przeprowadzenia okresowych kontroli obiektów budowlanych oraz stałych urządzeń technicznych określonych w art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo Budowlane, w latach 2009 – 2011, w odniesieniu do obiektów budowlanych zlokalizowanych w Rejonie P.,
- 2) braku sporządzonych protokołów stanu technicznego nieruchomości w rejonie P.;
- 3) niedopełnieniu obowiązku systematycznego prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych zlokalizowanych w rejonie P. w latach 2009 – 2011;
- 4) utracie zaufania do pracownika będącego na stanowisku funkcyjnym.

Wobec powyższego, aby móc ocenić, czy rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia odbyło się w zgodzie z odpowiednimi regulacjami prawnymi, Sąd Rejonowy dokonał szczegółowej analizy każdej ze wskazanych w oświadczeniu pracodawcy przyczyn pod kątem spełniania przez nie warunku ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Zauważył przy tym, że rozwiązanie umowy o pracę na podstawie art. 52 k.p. jest sytuacją szczególną, stąd też pracodawca powinien w swym oświadczeniu o podjęciu takiego kroku, szczegółowo uzasadnić jego podstawę faktyczną, podając konkretne zdarzenia, które przemawiają za ciężkim naruszeniem przez pracownika podstawowych obowiązków. W przedmiotowej sprawie, zdaniem Sądu I instancji, pracodawca powołał się w uzasadnieniu oświadczenia na konkretne zdarzenia, uzasadniając je wyczerpująco.

Zgodnie z utrwalonym poglądem wyrażonym w orzecznictwie, który został zaaprobowany przez Sąd Rejonowy, „ocena, czy naruszenie obowiązku [przez pracownika] jest ciężkie, powinna uwzględniać stopień jego winy oraz zagrożenie lub naruszenie interesów pracodawcy. W użytym w powołanym przepisie (art. 52 § 1 pkt 1 k.p.) pojęciu "ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych" mieszczą się trzy elementy. Są to: bezprawność zachowania pracownika (naruszenie podstawowego obowiązku pracowniczego), naruszenie albo zagrożenie interesów pracodawcy, a także zawinienie obejmujące zarówno winę umyślną, jak i rażące niedbalstwo” – wyrok SN z dnia 20 grudnia 2013 roku, sygn. akt II PK 81/13.

W rozpatrywanej sprawie Sąd Rejonowy ocenił, iż bezsporne było, że powód dopuścił się naruszeń wskazanych w treści oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę, tj. niewypełnienia obowiązku przeprowadzenia okresowych kontroli obiektów budowlanych oraz stałych urządzeń technicznych określonych w art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo Budowlane, w latach 2009 – 2011, w odniesieniu do obiektów budowlanych zlokalizowanych w Rejonie P.; niesporządzenia protokołów stanu technicznego nieruchomości w rejonie P. oraz niedopełnienia obowiązku systematycznego prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych zlokalizowanych w rejonie P. w latach 2009 – 2011r. Wszystkie trzy przyczyny są ze sobą powiązane i wynikają jedna z drugiej. Skoro, bowiem powód nie przeprowadzał okresowych kontroli obiektów budowlanych, to także nie był w stanie sporządzić protokołów stanu technicznego nieruchomości, a także nie mógł sprostać nałożonemu na niego obowiązkowi prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych. Powyższe przyczyny były zatem uzasadnione, bowiem powód w rzeczywistości nie sprostał nałożonym na niego obowiązkom pracowniczym. Jednak, aby je określić jako ciężkie, Sąd Rejonowy dokonał analizy zagadnienia winy pracownika w dopuszczeniu się tych naruszeń. Analizując tę kwestię przytoczył treść tezy wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2012r., wydanego w sprawie II PK 285/11, zgodnie z którym ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych ma miejsce wtedy, gdy w związku z określonym zachowaniem pracownika, naruszającym jego podstawowe obowiązki, można mu zarzucić winę umyślną albo rażące niedbalstwo. Z kolei w innym cytowanym orzeczeniu - postanowieniu z dnia 11 stycznia 2008r., wydanym w sprawie I PK 229/07, Sąd Najwyższy wskazał, iż samo naruszenie obowiązków pracowniczych, pozbawione przymiotu „ciężkości”, nie jest wystarczające do niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę z winy pracownika. Wina musi przyjąć postać bądź winy umyślnej, bądź też rażącego niedbalstwa (tak też: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2012 roku, sygn. akt II PK 285/11). W kwestii winy umyślnej, aby przyjąć jej występowanie po stronie pracownika, powinno się wprawdzie ustalić, iż celowo

naruszył on swoje obowiązki, albo przynajmniej, przewidując taką możliwość, godził się na to i nie czynił żadnych kroków, aby spróbować temu zapobiec. Z kolei przez rażące niedbalstwo rozumie się niezachowanie minimalnych (elementarnych) zasad prawidłowego zachowania się w danej sytuacji, jakich należałoby od pracownika wymagać. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 października 2010r., sygn. akt III PK 21/10 wskazał: „Rażące niedbalstwo jako element ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych (art. 52 § 1 pkt 1 k.p.), jest postacią winy nieumyślnej, której nasilenie wyraża się w całkowitym ignorowaniu przez pracownika następstw jego działania, jeżeli rodzaj wykonywanych obowiązków lub zajmowane stanowisko nakazują szczególną przezorność i ostrożność w działaniu. Natomiast wina umyślna wyraża się w tym, że pracownik chce przez swoje zachowanie wyrządzić szkodę pracodawcy lub co najmniej świadomie się na to godzi”.

Z ustaleń poczynionych w sprawie Sąd Rejonowy wywiódł, że zamiarem powoda nie było doprowadzenie do narażenia pozwanego na szkodę wywołaną niewypełnieniem obowiązków, ani też powód świadomie się na to nie godził. Jednocześnie jednak Sąd zauważył, że stanowisko zajmowane przez powoda obligowało go do szczególnej ostrożności i skrupulatności w pełnieniu obowiązków. Wbrew twierdzeniom powoda, wykonywanie okresowych przeglądów, zgodnie z obowiązującym go zakresem obowiązków, należało do jego obowiązków. Powód pracował na stanowisku starszego technika w Rejonie P. od lipca 2006r. Wówczas zmieniono mu zakres obowiązków, w którym w pkt 3 wskazano, iż jest zobowiązany do dokonywania okresowych przeglądów wojskowych obiektów budowlanych pod względem sprawności technicznej i wymogów ppoż. Sąd Rejonowy nie zgodził się z twierdzeniami powoda, jakoby z powyższego nie wynikało, iż jest on zobowiązany do przeprowadzania przeglądów budowlanych w oparciu o art. 62 Prawa budowlanego. Z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków wynika jednoznacznie, iż określenie zastosowane w zakresie obowiązków powoda zostało sformułowane w oparciu o przepisy prawa budowlanego. Świadek D. D. (1) zeznała, iż „kontrolę oparte na podstawie art. 62 prawo budowlane są określane jako kontrole okresowe”. Potwierdzili to także przełożeni powoda. Świadczy o tym także fakt wykonywania przez powoda owych przeglądów w latach 2006 – 2008. Wówczas powód nie miał wątpliwości, że przeglądy są dokonywane w oparciu o przepisy Prawa budowlanego. Nie jest dla Sądu wiarygodne, że w tamtych latach powód był zmuszany do wykonywania przeglądów przez M. N. (1), bowiem w kolejnych latach miał tego samego przełożonego, a przeglądów nie wykonywał. Ponadto powód nigdy nie zgłaszał przełożonym wątpliwości wynikających z obowiązującego go zakresu obowiązków. Jest to tym bardziej niezrozumiałe, że zakres obowiązków podpisał dopiero w 2008r., a przeglądy wykonywał już od 2006r., skoro zatem miał zastrzeżenia do treści zakresu obowiązków, to mógł odmówić jego podpisania. Zdaniem Sądu I instancji, powyższe świadczy o świadomości powoda odnośnie ciężącego na nim obowiązku dokonywania przeglądów okresowych w oparciu o art. 62 prawa budowlanego.

Powód podnosił także, że nie mógł wykonywać przeglądów okresowych bowiem nie posiadał niezbędnych uprawnień budowlanych, o czym informował przełożonego M. N. (1). Z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż utrata uprawnień budowlanych nastąpiła z powodu zaprzestania regulowania przez K. W. składek członkowskich do Okręgowej Izby Inżynierów. Twierdzeniom powoda, jakoby informował pozwanego o fakcie nieposiadania uprawnień budowlanych, Sąd Rejonowy nie dał wiary, nie zostało to bowiem wykazane w toku postępowania. Żaden z przesłuchanych w sprawie świadków nie potwierdził powyższej wersji. Powód zaś nie był w stanie przedstawić żadnych dowodów z dokumentów, z których wynikałoby, że o zaistniałym fakcie informował pracodawcę na piśmie. Z załączonych przez strony dokumentów wynika jedynie, iż w 2007r. pracodawca uzyskał informację, że powód nie reguluje składek członkowskich z tytułu przynależności do Okręgowej Izby Inżynierów. Absolutnie nie wynika z tego, że nie jest on członkiem Izby. Doświadczenie życiowe pozwala, bowiem uznać, iż składki członkowskie mogły zostać przez powoda uiszczone w późniejszym terminie, tym bardziej, że obowiązek ich uiszczenia spoczywał na powodzie, a nie na pracodawcy.

Odnosząc się natomiast do twierdzeń powoda, iż nawet gdyby opłacał składki, to i tak nie byłby uprawniony do dokonywania przeglądów z uwagi na ograniczone uprawnienia, Sąd Rejonowy wskazał, iż nie wynika to ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Złożony przez stronę pozwaną dokument zatytułowany „Stwierdzenie posiadania przygotowania zawodowego” (k. 244) wykazał, iż powód miał odpowiednie kwalifikacje do wykonywania rocznych przeglądów okresowych. Świadczą o tym także zeznania powoda, który wskazał, iż gdyby został

poproszony przez U. D., to mógłby wykonać zaległe przeglądy okresowe, pod warunkiem, że wpisałby się na listę inżynierów. Zatem nie brak uprawnień, a jedynie nieuiszczenie składek członkowskich, uniemożliwiało wykonywanie przez powoda nałożonych na niego obowiązków pracowniczych. Nadto do wykonywania przeglądów nie był niezbędny rozkaz czy zarządzenie, bowiem powód był do tego zobowiązany na mocy obowiązującego go zakresu obowiązków i polecenia przełożonego M. N. (1), który scedował na niego obowiązek cyklicznych przeglądów.

W kontekście powyższych argumentów niewątpliwym dla Sądu Rejonowego było, iż zachowanie powoda cechowało się co najmniej rażącym niedbalstwem. Okolicznością usprawiedliwiającą nie było powoływanie się przez powoda na grożącą mu odpowiedzialność karną za wykonywanie przeglądów okresowych bez uprawnień. Powód, bowiem ponosił wyłączną winę za utratę uprawnień, a zatem wyłącznie przez własne błędy naraził się na odpowiedzialność karną.

Mając na uwadze powyższe Sąd I instancji uznał, że powód dopuścił się naruszenia podstawowych obowiązków, a jego zachowaniu można przypisać winę w postaci rażącego niedbalstwa.

Sąd Rejonowy dokonał również analizy ostatniej z przesłanek uznania danego zachowania pracownika za ciężkie naruszenie przez niego podstawowych obowiązków, uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia. Przesłanką tą jest powstała w majątku pracodawcy, lub też grożąca mu, szkoda. W rozpatrywanej sprawie Sąd Rejonowy ocenił, że pracodawca w wyniku zachowania powoda mógł ponieść szkodę, ponieważ nieprzeprowadzenie przez powoda przeglądów skutkowało nie sporządzeniem przez niego protokołów z przeglądów, co z kolei uniemożliwiło usunięcie stwierdzonych uszkodzeń oraz uzupełnienie braków, które mogłyby spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia bądź środowiska. Z uwagi na powyższe pozwany nie był w stanie realizować w sposób poprawny pozostałych nałożonych na niego zadań, tj. zapewnić właściwej obsługi technicznej obiektów budowlanych i urządzeń technicznych służących ich utrzymaniu; utrzymać w stanie stałej sprawności technicznej użytkowanych obiektów budowlanych i stałych urządzeń technicznych. Nie ulega, zatem wątpliwości, iż zachowanie powoda mogło doprowadzić do powstania szkody, występuje więc związek przyczynowy pomiędzy naruszeniem przez powoda jego podstawowych obowiązków pracowniczych, a mogącą powstać szkodą. Wystarczające jest bowiem, aby doszło do narażenia pracodawcy na poniesienie szkody, nie jest wymagane, aby owa szkoda rzeczywiście została poniesiona.

Jako ostatnią przyczynę rozwiązania umowy bez wypowiedzenia pracodawca wskazał utratę zaufania. Termin „zaufanie” jest pojęciem w dużej mierze subiektywnym, a tym samym trudnym do jednoznacznego zdefiniowania. Zgodnie z treścią wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 1999r. (I PKN 148/99), „zaufanie” to stan z pogranicza sfer racjonalnej i emocjonalnej, co uniemożliwia jego pełną obiektywizację. Wyraża się on m.in. w przekonaniu o możliwości polegania na danej osobie, jej oddaniu jak również poczuciu pewności wobec danej osoby. Z tych też względów istnienie stanu zaufania lub jego brak może mieć znaczenie przy ocenie pracownika w kontekście skutków, jakie prawo pracy z nim łączy. Utrata zaufania do pracownika, rozumiana, jako stan pracodawcy, na który składają się zarówno elementy obiektywne jak i subiektywne, może, zatem uzasadniać wypowiedzenie umowy o pracę. Należy jednak podkreślić, że utrata zaufania musi zawsze być powiązana z konkretnym zachowaniem pracownika, z której wynika. W przypadku wypowiedzenia umowy o pracę z powodu utraty zaufania, przyczyna dokonanego wypowiedzenia musi być konkretna i prawdziwa, dlatego nie wystarczy ogólnikowy zwrot powołujący się na utratę zaufania do pracownika, jeżeli nie jest ona połączona z wykazaniem konkretnych okoliczności, które taki ogólny wniosek uzasadniają (uchwała SN z 27 czerwca 1985r., III PZP 10/85). Z drugiej jednak strony wskazanie w piśmie wypowiedzającym pracownikowi umowę o pracę utratę zaufania w kontekście znanych pracownikowi zarzutów, postawionych mu wcześniej przez pracodawcę (np. upomnienia lub nagany) uznać należy za wystarczającą konkretyzację przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę (wyrok SN z 26 marca 1998r., I PKN 565/97).

Utrata zaufania uzasadnia wypowiedzenie umowy o pracę na czas nieokreślony, jeżeli pracownikowi można postawić zarzut nadużycia zaufania pracodawcy, choćby w sposób niestanowiący naruszenia obowiązków pracowniczych. Jednakże nadużycie zaufania musi wiązać się z takim zachowaniem pracownika, które może być obiektywnie ocenione jako naganne, także wtedy, gdy jest niezawinione. W przedmiotowej sprawie pozwany w treści oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę wskazał, iż utrata zaufania wynikała z dopuszczenia się przez powoda naruszeń,

wskazanych w treści oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę, pomimo zajmowanego przez powoda stanowiska i pełnionej przez niego funkcji kierowniczej.

Zdaniem Sądu Rejonowego, dopuszczenie się przez powoda naruszeń wynikających z niewykonywania zadań wynikających z jego zakresu obowiązków mogło uzasadniać utratę zaufania do pracownika. W treści oświadczenia pozwany wskazał, że powód, jako osoba funkcyjna, oprócz dopilnowania i dbania o należyte i terminowe wykonywanie zadań przez nadzorowany personel, powinien również dbać o należyte i rzetelne wypełniania własnych zadań. Twierdzenia pozwanego znalazły potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Zdaniem Sądu powód nadużył zaufania swojego pracodawcy, poprzez nielojalne działanie w stosunku do jego interesów oraz nierzetelne wypełnianie swoich obowiązków. Nie chciał ponosić odpowiedzialności za przeprowadzanie okresowych przeglądów budynków wojskowych, dlatego zaprzestał ich wykonywania, nie informując nikogo o podjętej decyzji. W okresie, kiedy Kierownikiem (...) był H. N. nie stanowiło to problemu, nikt bowiem nie egzekwował od powoda wykonywania przeglądów. Sytuacja zmieniła się, gdy Kierownikiem została U. D., do której zadań należało zweryfikowanie, czy powód wywiązuje się ze swoich obowiązków.

W opinii Sądu I instancji, opisane zachowanie powoda warunkowało utratę zaufania przez pracodawcę i uzasadniało rozwiązanie umowy o pracę, tym bardziej, że dopiero gdy powód dowiedział się o zamiarze rozwiązania z nim umowy o pracę, poinformował U. D., że może wykonać zaległe przeglądy, jeżeli wpisze się na listę inżynierów. Zdaniem Sądu, zachowanie powoda mogło uzasadniać utratę do niego zaufania, skutkującą rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Podsumowując, Sąd I instancji uznał, że w rozpatrywanej sprawie pracownik dopuścił się ciężkiego naruszenia swych podstawowych obowiązków, a zatem rozwiązanie z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia było uzasadnione i zgodne z prawem. Z tego względu roszczenie o przywrócenie do pracy podlegało oddaleniu.

Orzekając o kosztach procesu Sąd I instancji zastosował art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, iż celowym i zasadnym było zastosowanie w/w przepisu i nieobciążanie powoda kosztami procesu oraz kosztami sądowymi, bowiem powód utracił zatrudnienie u pozwanego, co znacznie pogorszyło jego sytuację majątkową. Wobec tego obciążenie kosztami doprowadziłoby do jego dodatkowego obciążenia ponad miarę. Sąd miał także na uwadze, że postanowieniem Sądu z dnia 3 lipca 2012r. powód został zwolniony z obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od pozwu, a zatem już wówczas miał trudną sytuację materialną. W konsekwencji Sąd Rejonowy, uznając, że zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu oraz kosztami sądowymi (uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe z dnia 4 grudnia 2015r., k. 471 – 482).

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe z dnia 4 grudnia 2015r. złożył powód K. W., zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, przy pominięciu jego wszechstronnego rozważenia, co wyraziło się w:

- nieuzasadnionym przyjęciu, że powód nie wypełnił obowiązku przeprowadzenia rocznych kontroli obiektów budowlanych oraz stałych urządzeń technicznych określonych w art. 62 ustawy prawo budowlane w latach 2009 – 2011 w odniesieniu do obiektów zlokalizowanych w rejonie P., podczas gdy zgodnie z zakresem swoich obowiązków miał wykonywać jedynie przeglądy okresowe i robocze pod względem sprawności technicznej, wymogów ppoż., usuwania usterek technicznych stwierdzonych w czasie przeglądów oraz określenie koniecznego zakresu przeprowadzenia ekspertyz, prób i badań konserwacji obiektów, zgodnie z pkt 3 lit. a porozumienia zamieniającego umowę o pracę;

- przyjęciu, że M. N. (1) był upoważniony do scedowania na podległych pracowników, posiadających odpowiednie kwalifikacje swoich obowiązków wykonywania przeglądów okresowych rocznych określonych w art. 62 ustawy prawo budowlane, podczas gdy z § 91.1 Instrukcji o zasadach utrzymania nieruchomości wojska nr (...) wynika, że przeglądów okresowych rocznych, mogą dokonywać jedynie wyznaczone przez Zarządcę, tj.. Szefa Stołecznego Zarządu Infrastruktury osoby zatrudnione w rejonowych i terenowych organach infrastruktury, posiadające uprawnienia budowlane o odpowiedniej specjalności, które zostały wymienione w Rozkazy Organizacyjnym nr (...) z dnia 26 czerwca 2008r.;

- przyjęciu, że M. N. (1) był upoważniony do scedowania na powoda swoich obowiązków wykonywania okresowych przeglądów rocznych, określonych w art. 62 ustawy prawo budowlane, podczas gdy zgodnie z § 91.1 Instrukcji o zasadach utrzymania nieruchomości wojska nr (...), nie był Zarządcą obiektów, lecz jedynie pracownikiem terenowym infrastruktury pozwanego;

- błędnym przyjęciu, że prawo scedowania przez M. N. (1) na powoda obowiązku wykonania okresowych przeglądów rocznych, określonych w art. 62 ustawy prawo budowlane, ma swoje potwierdzenie w zeznaniach świadków, tj. M. N. (1), U. D., D. D. (1), w sytuacji, gdy pozwany nigdy nie wydał rozkazu, aby pozwany mógł wykonywać w/w przeglądu, ponieważ od 2007 roku wiedział, że powód ma ograniczone uprawnienia budowlane i nie jest zrzeszony we właściwej Izbie Inżynierów Budownictwa;

- niezgodnym z prawem przyjęciu, że prawo scedowania M. N. (1) na powoda obowiązku wykonywania okresowych przeglądów rocznych, określonych w art. 62 ustawy prawo budowlane, ma potwierdzenie w zeznaniach świadków, podczas gdy pozwany nie przedstawił jakichkolwiek dokumentów w wyniku zobowiązania Sądu I instancji w zakresie przedstawienia zgody Zarządcy, tj. Stołecznego Zarządu Infrastruktury, z których takie prawo scedowania wynikałoby, a jednocześnie pominięcie w ustaleniach faktycznych stanowiska pozwanego z pisma z dnia 12 maja 2014r. Mocodawcy, że brak takiego dokumentu” (k. 298);

- błędnym przyjęciu, że do przeglądów rocznych określonych w art. 62 ustawy prawo budowlane wymagane są wyłącznie uprawnienia budowlane, podczas gdy z § 91.1 Instrukcji o zasadach utrzymania nieruchomości wojska nr (...), wynika, że do przeglądów okresowych rocznych, określonych w art. 62 ustawy prawo budowlane, wymagane jest posiadanie uprawnień budowlanych o odpowiedniej specjalności, których nie posiadał powód. W piśmie z dnia 28 listopada 2014r. oraz z 13 listopada 2014r. (...) Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa wskazała, że uprawnienia budowlane powoda są ograniczone i dotyczą niewielkiej ilości obiektów budowlanych w kompleksie P.;

- błędnym przyjęciu, że M. N. (1) miał prawo wydawania wszelkich poleceń wobec podległego mu pracownika K. W., w tym do scedowania obowiązku opisanego w § 22 pkt 4 lit. o i p „Szczegółowego Zakresu Działania (...) R.”, w sytuacji gdy takiego prawa nie miał;

- błędnym przyjęciu, że ograniczone uprawnienia budowlane powoda były wystarczające do wykonania rocznych okresowych kontroli obiektów budowlanych określonych w art. 62 ustawy prawo budowlane, podczas gdy w pismach z dnia 28 listopada 2014r. oraz z dnia 13 listopada 2014r. (...) Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa wskazała, że uprawnienia budowlane powoda są ograniczone i dotyczą niewielkiej ilości obiektów budowlanych w kompleksie P., w związku z czym powód nigdy nie mógłby samodzielnie wykonać rocznych przeglądów okresowych. Sąd Rejonowy przyjmując odmiennie zmuszony być powołać dowód z opinii biegłego, bowiem sam w tym przedmiocie nie był specjalistą, czego w sprawie nie uczynił, a strona pozwana w/w pism nie kwestionowała;

- błędnym przyjęciu, że powód od 2009 roku zaprzestał wykonywania okresowych kontroli obiektów budowlanych w sytuacji, gdy wykonywał je zgodnie z zakresem swoich obowiązków, wykonując „Roczne Plany Konserwacji” oraz przeglądy techniczne. Nigdy natomiast nie wykonywał samodzielnie rocznych okresowych kontroli obiektów budowlanych określonych w art. 62 ustawy prawo budowlane, o czym informował pozwanego wskazując, że jego uprawnienia są ograniczone oraz nie jest zrzeszony we właściwej Izbie Inżynierów Budownictwa;

- błędnym przyjęciu, że powód nie zgłaszał przełożonemu M. N. (1) ani nikomu innemu, że nie jest zrzeszony w Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa, podczas gdy pozwany wiedział od 2007 roku, że powód nie jest zrzeszony w Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa. Z pisma z dnia 27 listopada 2007 roku wprost wynika, że Kierownik (...) w R. przekazał do Stołecznego Zarządu Infrastruktury listę pracowników, którzy posiadają uprawnienia budowlane i opłacają składki (k. 210 – 211). Również na dokumencie o posiadanych uprawnieniach powód własnoręcznie napisał „nie opłacam składek”. Ponadto, Zastępca Kierownika (...) świadek A. T. zeznając stwierdziła, że „Powód podał informację, że nie mógł wykonywać przeglądów, że nie jest zrzeszony z Izbą Rzemieślniczą” (k. 154). Takie same informacje potwierdziła również świadek E. Z.;

- błędnym przyjęciu, że gdy powód dowiedział się o stawianych zarzutach, to zwrócił się do U. D. informując, że może wykonać zaległe przeglądy, jeżeli wpisze się na listę inżynierów, podczas gdy powód nigdy nie oświadczył, że może wykonać zaległe przeglądy, a jedynie stwierdził, że gdyby wrócił do pracy po zakończeniu przedmiotowej sprawy, to mógłby pomagać w wykonywaniu okresowych kontroli obiektów budowlanych, określonych w art. 62 ustawy prawo budowlane, warunkując to wpisaniem do właściwego rejestru Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i opłaceniem składek. Ponadto, z zakresu obowiązków powoda musiałoby wynikać, że jest upoważniony do kontroli obiektów budowlanych określonych w art. 62 ustawy prawo budowlane;

- błędnym przyjęciu, że pozwany wykazał utratę zaufania do powoda, podczas gdy powód należycie i rzetelnie wykonywał zadania wynikające z jego zakresu obowiązków, a jedynie odmawiał wykonywania tych zadań, które do niego nie należały, tj. okresowych kontroli obiektów budowlanych, określonych w art. 62 ustawy prawo budowlane;

- błędnym przyjęciu, że powód miał upoważnienie do dokonywania wpisów do Książek Obiektów Budowlanych w Kompleksie P., zgodnie z przepisami prawa budowlanego, podczas gdy takie upoważnienie nigdy nie zostało mu wydane przez Zarządcę, tj. Stołeczny Zarząd Infrastruktury, co zostało potwierdzone przez pozwanego w piśmie z dnia 12 maja 2014r. (k. 298). Nadto, ze Szczegółowego Zakresu Działania (...) w R. nie wynika, że powód zajmując stanowisko starszego technika mógł dokonywać takich wpisów, a sami pracownicy (...), bez zgody Zarządcy, nie mieli prawa scedowania takiego obowiązku;

- błędnym przyjęciu, że powód mógł przynależeć do jakiejś Izby Inżynierów, podczas gdy jest to jedynie przypuszczenie Sądu nieoparte jakimkolwiek dowodem, a z pisma (...) Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa z dnia 13 listopada 2014 roku wynika, że powód nie figurował w centralnym rejestrze Inżynierów Budownictwa, zgodnie z art. 12 ust. 7 ustawy prawo budowlane;

- obdarzeniu pełną wiarą zeznań świadka D. D. (1) w zakresie, że „kontrolę oparte na podstawie art. 62 prawo budowlane są określone jako kontrole okresowe”, podczas gdy świadek zeznając nie znała treści Instrukcji o zasadach utrzymania nieruchomości wojska nr (...) ani Szczegółowego Zakresu Działania (...) w R.. Wskazywała w zeznaniach: „Nie wiem co oznaczają robocze przeglądy budowlane”, „Jestem inspektorem ds. budowlanych. Przeglądy robocze nie dotyczyły branży budowlanej”, „Kto wykonuje i kto powinien wykonywać w (...) te przeglądy, to nie wiem”, „Nie mam wiedzy na temat cedowania uprawnień osób funkcyjnych na osobę powoda”. W związku z tym Sąd nie powinien zeznań świadka D. D. (1) obdarzyć w pełni wiarą;

- pominięciu i niewyjaśnieniu zeznań świadka D. D. (1) w zakresie, że powód nie mógł sam dokonywać przeglądów rocznych w oparciu o przepisy prawa budowlanego we wszystkich obiektach i budynkach w Rejonie P., co jest zarazem sprzeczne z przyjętymi ustaleniami Sądu, że powód mógł samodzielnie wykonywać w/w przeglądy roczne (k. 280);

- przyjęciu, że powód ponosi wyłączną winę za utratę uprawnień budowlanych, podczas gdy nigdy do takiej utraty nie doszło, powód bowiem posiadał ograniczone uprawnienia budowlane, które nie dawały mu prawa do samodzielnego wykonywania rocznych kontroli obiektów budowlanych w Kompleksie P., zgodnie z art. 62 ustawy prawo budowlane;

2. naruszenie przepisów art. 217 § 2 k.p.c. oraz art. 240 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie dowodów z dokumentów, tj.:

- pisma procesowego pozwanego z dnia 12 maja 2014r. (k. 298);
- ograniczonych uprawnień budowlanych powoda (k. 247);
- pisma Kierownika (...) z dnia 28 listopada 2007r. (k. 210, k. 243);
- pisma Stołecznego Zarządu Infrastruktury z listopada 2007r. (k. 211);
- pisma z dnia 20 listopada 2014r. (k. 388);
- charakterystyki budynków i urządzeń technicznych (k. 389 – 392);
- Instrukcji o Zasadach Utrzymania Nieruchomości Wojska (...) (k. 299 – 353 verte);
- pisma (...) z dnia 12 grudnia 2013r. (k. 187)

i niepodania przyczyn, dla których Sąd Rejonowy odmówił mocy dowodowej wyżej wymienionym dowodom podczas, gdy z w/w dokumentów wynika, że rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia było bezpodstawne;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 52 § 1 pkt 1 k.p. poprzez jego zastosowanie i uznanie, że pozwany w okolicznościach sprawy mógł rozwiązać z powodem umowę o pracę bez wypowiedzenia, podczas gdy powód nie dopuścił się ciężkich naruszeń obowiązków pracowniczych;
- art. 62 ustawy prawo budowlane poprzez błędną wykładnię i uznanie, że powód mógł wykonywać roczne kontrole obiektów budowlanych w Kompleksie P., podczas gdy powód miał ograniczone prawa budowlane, które uniemożliwiały mu wykonywanie rocznych kontroli obiektów budowlanych w latach 2009 – 2011 oraz nigdy nie przynależał do właściwej według miejsca zamieszkania Izby Inżynierów Budownictwa.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez:

- uznanie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z dnia 2 kwietnia 2012r. za bezskuteczne;
- przywrócenie powoda do pracy na poprzednie warunki i zasądzenie wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy ewentualnie

2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi – Południe do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Dodatkowo powód domagał się zasądzenia na jego rzecz od Stołecznego Zarządu Infrastruktury kosztów sądowych za pierwszą instancję, zgodnie z kalkulacją kosztów złożoną do akt, a także za drugą instancję (apelacja powoda z dnia 16 stycznia 2015 roku, k. 488 – 501).

Pozwany Skarb Państwa – Stołeczny Zarząd Infrastruktury w W. wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanego wskazał, że zarzuty apelacji stanowią jedynie czystą polemikę z uzasadnieniem Sądu Rejonowego, natomiast twierdzenie jakoby cyt. „Sąd wydając wyrok o tak bezmyślnej, irracjonalnej, sprzecznej z wszelkimi zasadami logicznego myślenia treści, zdaniem powoda nie powinien piastować stanowiska Sędziego”, stanowi obrazę Sądu.

W ocenie strony pozwanej Sąd I instancji wszechstronnie rozważył materiał dowodowy, z którego wyprowadził logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym wnioski. Sądowi temu nie sposób więc zarzucić braku logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami. Powód zarzucając naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. prezentuje wyłącznie własne, korzystne dla siebie ustalenia faktyczne oraz korzystną dla siebie ocenę materiału dowodowego. Sąd Rejonowy, wbrew wywodom powoda, dokonał rozróżnienia pomiędzy okresowymi kontrolami obiektów budowlanych, określonymi w art. 62 prawa budowlanego, a przeglądami roboczymi i okresowymi, co zostało wskazane na stronach 3 i 4 uzasadnienia wyroku.

Sam fakt nieprzedstawienia w postępowaniu sądowym dokumentów potwierdzających zgodę Zarządcy na scedowanie obowiązku kontroli rocznej na powoda, nie oznacza, że Sąd nie może dać wiary zeznaniom świadków, albowiem Sąd ma obowiązek brać pod uwagę całość materiału zgromadzonego w sprawie.

Powód zarzucił, że nie miał uprawnień do wykonywania przeglądów, o których mowa w art. 62 prawa budowlanego, bo nigdy nie był wpisany na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego, zapominając, iż w toku postępowania nie udowodnił, że nigdy o tym fakcie nie informował pozwanego. Powód poinformował pozwanego jedynie o fakcie nie płacenia składek. Co więcej, w latach 2006 – 2008 wykonywał wskazane przeglądy, podpisywał je, podając dodatkowo numer uprawnień budowlanych.

Strona pozwana powołała się również na doświadczenie życiowe, z którego wynika, że przełożeni wydają polecenia służbowe swoim podwładnym i cedują na nich część swoich obowiązków. Wbrew wywodom powoda, § 22 pkt 4 lit. o-p Szczegółowego Zakresu Działania (...) R. nie zakazywał M. N. (1) scedowania na powoda określonego obowiązku. Powód w toku postępowania nie wykazał również, by w jakikolwiek sposób był zmuszany do wykonywania obowiązku okresowej kontroli rocznej w latach 2006 – 2008 i aby wskazywał w tych latach pozwanemu, że nie ma stosownych uprawnień. Przedstawienie na obronę swego stanowiska pisma (...) Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa dopiero na potrzeby niniejszego postępowania, nie jest wystarczające.

Strona pozwana zarzuciła powodowi, że kwestionując w apelacji zeznania świadków, nie wskazuje, w którym miejscu są one ze sobą sprzeczne i pozostają w rozbieżności z pozostałym materiałem dowodowym. W ocenie pozwanego, zeznania świadków, których w apelacji wskazał powód, były spójne, a ich wiarygodność nie budziła wątpliwości w świetle zgromadzonego materiału dowodowego. Wreszcie, Sąd Rejonowy, wbrew zarzutom powoda, nie pominął jakichkolwiek dowodów z dokumentów. Dopuścił dowód z całej dokumentacji zgromadzonej w sprawie i nie odmówił mocy dowodowej dokumentom, które skarżący wymienił na stronie 6 apelacji.

W ocenie strony pozwanej, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że w zakresie obowiązków powoda znajdowały się te, z powodu niewykonania których powód został zwolniony dyscyplinarnie. Powód te obowiązki przejął i do pewnego momentu faktycznie je realizował, a następnie samowolnie zaprzestał. Wbrew zarzutom apelacji, nie jest prawdą, że za wykonanie wskazanych obowiązków powodowi groziłaby odpowiedzialność karna. Do chwili obecnej, pomimo licznych kontroli, nie zostały zakwestionowane przeglądy wykonane przez powoda (odpowiedź na apelację z dnia 22 lutego 2016r., k. 520 – 523).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja była uzasadniona i skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku i częściowym uwzględnieniem roszczeń powoda.

Analizując na wstępie ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny oraz zarzuty apelacji dotyczące naruszenia art. 233 § k.p.c., Sąd Okręgowy stwierdził wadliwości w zakresie ustaleń faktycznych. Z tego względu zostały one na nowo, samodzielnie poczynione przez Sąd II instancji, który ustalił:

K. W. był zatrudniony w Wojskowej Administracji Koszar nr (...) w W. w okresie od 1 lutego 1995r. do 2 kwietnia 2012r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w wymiarze pełnego etatu. Do 30 czerwca 2006r. pracował jako kierownik obsługi technicznej w Rejonie P., zaś od 1 lipca 2006r. jako starszy technik. Średnie miesięczne wynagrodzenie powoda wynosiło 2.877,90 zł brutto (umowa o pracę, k. 1 – 2 część B a/o, porozumienie zmieniające

umowę o pracę z dnia 20 czerwca 2006r., k. 75 część B a/o, świadectwo pracy z dnia 2 kwietnia 2012r., k. 102 – 103 część B a/o).

Wojskowa Administracja Koszar nr (...) przejęła powoda w trybie art. 23⁽¹⁾k.p. z dniem 1 grudnia 2004r. z Jednostki Wojskowej nr (...) Skład P. w związku z rozformowaniem, a z dniem 1 stycznia 2006r. przeszła w podporządkowanie Stołecznego Zarządu Infrastruktury w W. (zawiadomienie pracownika o zamianie podporządkowania zakładu pracy, k. 72 część B a/o, zawiadomienie z dnia 21 października 2004r., k. 69 część B a/o).

Powód posiada przygotowanie zawodowe do pełnienia samodzielnej funkcji technicznej kierownika budowy i robót w specjalności konstrukcyjno – budowlanej. Jest uprawniony do kierowania, nadzorowania i kontrolowania technicznego budowy i robót, kierowania i kontrolowania wytwarzania konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz do kontrolowania stanu technicznego budynków i innych budowli o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych, z wyłączeniem linii, węzłów i stacji kolejowych, dróg oraz nawierzchni lotniskowych, mostów, budowli hydrotechnicznych i wodno – melioracyjnych. Dodatkowo posiada uprawnienia do sporządzania projektów w zakresie rozwiązań architektonicznych budynków inwentarskich i gospodarczych, adaptacji projektów powtarzalnych innych budynków oraz sporządzania planów gospodarowania działki związanych z realizacją tych budynków (stwierdzenie przygotowania zawodowego powoda, k. 247). Z uwagi na ograniczony zakres uprawnień, dotyczący tylko części obiektów budowlanych, powód nie był uprawniony do dokonywania kontroli obiektów budowlanych, zgodnie z przepisami ustawy prawo budowlane. Ponadto, nie był członkiem Izby Inżynierów Budownictwa (pismo (...) Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa z dnia 12 grudnia 2013r., k. 187, pismo powoda z dnia 20 listopada 2014r. wraz z charakterystyką budynków, budowli i urządzeń technicznych, k. 388 - 392, pismo (...) Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa z dnia 13 listopada 2014r., k. 386, pismo (...) Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa z dnia 28 listopada 2014r., k. 387, zeznania świadka K. Z., k. 275 – 277, zeznania K. W., k. 405 – 408, k. 603 – 605 oraz e- protokół, k. 606).

Będąc zatrudnionym na stanowisku starszego technika w Rejonie P. powód podlegał bezpośrednio Kierownikowi Działu Eksploatacji (...) W. R. M. N. (1). Natomiast powodowi podlegali pracownicy techniczni (...) Rejon P., którym miał prawo i obowiązek wydawania poleceń. Takich osób było siedem (zeznania świadka M. N. (1), k. 160 – 165, zeznania świadka U. D., k. 165 – 166 i k. 213 – 216, zeznania świadka K. Z., k. 275 – 277, zeznania K. W., k. 405 – 408).

Do obowiązków powoda na w/w stanowisku należała administracja dwóch kompleksów wojskowych na obszarze, na którym znajdowało się 81 obiektów budowlanych (ok. 40 budynków, 40 budowli i 10 -15 urządzeń stałych), tj. Jednostka Wojskowa (...) P. oraz Wojskowa Komenda Uzupełnień w G.. Powód odpowiadał za stan techniczny wojskowych obiektów budowlanych oraz zamontowanych stałych urządzeń technicznych w (...) Rejon P., prawidłową ich konserwację, naprawy i obsługę. Odpowiadał za zaopatrzenie kompleksów w niezbędne do prawidłowego funkcjonowania media komunalne oraz odprowadzenie ścieków, a także sprawował nadzór nad całokształtem zagadnień związanych z ochroną środowiska. Kierował pracą podległego mu personelu, wykonującego zadania z zakresu konserwacji i obsługi technicznej oraz remontów wojskowych obiektów budowlanych. Nadto zapewniał właściwy nadzór techniczny oraz warunki bhp wykonywanych robót. Był odpowiedzialny za prawidłowe rozliczenie robót wykonywanych na jego polecenie w Rejonie P. przez podległy mu personel oraz robót wykonywanych systemem zleconym. Do jego podstawowych zadań należało:

1) w zakresie spraw organizacyjnych, m.in.:

- bezpośrednie kierowanie działalnością podległych mu pracowników w sposób umożliwiający uzyskanie właściwych efektów prowadzonych robót remontowo – konserwacyjnych przez (...) Rejon P., zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- przestrzeganie postanowień aktów normatywnych i innych przepisów obowiązujących w służbie infrastruktury wojskowej;

- współpraca z komendantami obiektów w zakresie prowadzenia remontów wydzielonymi przez nich siłami i środkami w użytkowanych obiektach wojskowych;

2) w zakresie planowania, ewidencji i sprawozdawczości, m.in.:

- realizowanie sprawozdawczości z 5 dniowym wyprzedzeniem z działalności (...) Rejon P. zgodnie z „Wytycznymi Szefa (...) do działalności (...) na dany rok”;

- prowadzenie okresowej sprawozdawczości z wykonanych napraw i konserwacji administrowanych obiektów wojskowych;

- prowadzenie ewidencji i dokumentacji eksploatacyjno – remontowej (...);

- prowadzenie ewidencji nieruchomości (...), uaktualnianie jej pod względem technicznym i opisowym oraz prowadzenie sprawozdawczości związanej ze zmianami w w/w ewidencjach;

- prowadzenie ewidencji konserwacji i napraw obiektów budowlanych;

- prowadzenie zgodnie z wymogami prawa budowlanego i zarządcy ksiąg obiektów budowlanych, teczek budynków i teczek prawnych kompleksów;

- prowadzenie ewidencji dokumentacji technicznej budynków i infrastruktury technicznej;

3) w zakresie technicznego utrzymania nieruchomości, m.in.:

- dokonywanie okresowych przeglądów wojskowych obiektów budowlanych pod względem sprawności technicznej i wymogów ppoż, usuwanie usterek technicznych stwierdzonych w czasie przeglądów oraz określenie koniecznego zakresu przeprowadzenia ekspertyz, prób i badań konserwacji obiektu;

- organizowanie i nadzorowanie prowadzenia konserwacji bieżącej i napraw, usuwania awarii obsługiwanych wojskowych obiektów budowlanych oraz zainstalowanych w nich urządzeń technicznych w całości lub ich elementów, także w okresie dni wolnych od pracy;

- zapewnienie opracowania dokumentacji technicznej niezbędnej do wykonywania robót przez (...) oraz w sposób zlecony, a także instrukcji o eksploatacji administrowanych obiektów wojskowych.

Nadto do obowiązków powoda należało wykonywanie innych zadań zleconych do wykonania przez przełożonego, związanych z zajmowanym stanowiskiem (zakres obowiązków powoda, k. 80 – 83 część B a/o).

W okresie przed 1 stycznia 2006r., na stanowisku kierownika obsługi technicznej, powód miał niemal taki sam zakres obowiązków, jak w okresie późniejszym. Zapoznał się z nim i podpisał go w dniu 11 kwietnia 2002r. W zakresie technicznego utrzymania nieruchomości do zadań powoda należało wówczas m.in. dokonywanie okresowych przeglądów wojskowych obiektów budowlanych pod względem sprawności technicznej i wymogów ppoż., usuwanie usterek technicznych stwierdzonych w czasie przeglądów oraz określenie koniecznego zakresu przeprowadzenia ekspertyz, prób i badań konserwacji obiektu (zakres obowiązków na stanowisku kierownika obsługi technicznej, k. 54 – 57 część B a/o, zeznania K. W., k. 405 – 408).

Bezpośredni przełożony powoda M. N. (1) kierował następującymi rejonami: P. (2 kompleksy), Z. (1 kompleks), P. (3 kompleksy), Z. (2 kompleksy), R. (2 kompleksy) – łącznie 10 kompleksów (zeznania świadka M. N. (1), k. 160 - 165). Zarówno on, jak i Kierownik (...) H. N. rzadko bywali w Rejonie P.. Zdarzało się, że nie odwiedzali tego Rejonu nawet przez kilka miesięcy (zeznania K. W., k. 405 – 408, k. 603 – 605, e-protokół, k. 606, zeznania świadka M. N. (1), k. 160 -165).

Od dnia 1 lipca 2008r. zgodnie z Zarządzeniem Szefa Stołecznego Zarządu Infrastruktury został wprowadzony „Szczegółowy Zakres Działania Wojskowej Administracji Koszar Nr (...) W. R.”, który określał główne zadania (...), a także zadania Kierownika (...), Zastępcy Kierownika (...) oraz zadania Kierownika Działu Administracji Ogólnej i Kierownika Działu Eksploatacji.

Zgodnie z w/w dokumentem do zadań Kierownika Działu Eksploatacji, którym był M. N. (1), w zakresie technicznego utrzymania nieruchomości należało m.in.:

- prowadzenie ewidencji dotyczącej użytkowania i napraw wojskowych obiektów budowlanych (§ 22 pkt 4 lit. b);
- systematyczne przeprowadzanie przeglądów obiektów, stałych urządzeń technicznych, sieci i instalacji oraz bieżące usuwanie stwierdzonych usterek i awarii (§ 22 pkt 4 lit. n);
- dokonywanie okresowych kontroli obiektów budowlanych określonych w art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. prawo budowlane (§ 22 pkt 4 lit. o);
- prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych oraz przechowywanie przez okres istnienia obiektu dokumentów określonych w art. 60 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (§ 22 pkt 4 lit. p);
- zapewnienie obsługi stałych urządzeń technicznych oraz sieci i instalacji poprzez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem kwalifikacyjnym (§ 22 pkt 4 lit. r) (rozkaz organizacyjny nr (...) z dnia 26 czerwca 2008r. Szefa Stołecznego Zarządu Infrastruktury, k. 46, Szczegółowy Zakres Działania Wojskowej Administracji Koszar Nr (...) W. R., k. 47 – 63).

Dokumentem określającym zadania (...) w zakresie utrzymania nieruchomości była Instrukcja o zasadach utrzymania nieruchomości wojska (...), obowiązująca od roku 1998, zaktualizowana w 1999r. Zgodnie z tą Instrukcją, przez przegląd obiektu budowlanego (urządzenia) należy rozumieć bieżące sprawdzenie stanu technicznego obiektów budowlanych i stałych urządzeń technicznych, połączone z usuwaniem drobnych usterek i uszkodzeń, wymianę zużytych części i regulowanie mechanizmów (§ 89). Instrukcja wskazuje rodzaje przeglądów: robocze i okresowe. Przeglądy robocze przeprowadza personel obsługujący urządzenia oraz rzemieślnicy organu terenowego infrastruktury. Przegląd okresowy przeprowadzany jest między kontrolami, o których mowa w § 91, przez personel techniczny terenowego organu infrastruktury. Przeglądy te polegają na sprawdzeniu stanu technicznego obiektów budowlanych i stałych urządzeń technicznych (§ 90). W myśl § 91 w/w Instrukcji, obiekty budowlane powinny być również poddawane przez zarządcę kontroli stanu technicznej sprawności i wartości użytkowej zgodnie z obowiązującymi przepisami. Kontrole te przeprowadzane powinny być w cyklach rocznych i pięcioletnich. Kontrole przeprowadza zarządca obiektu budowlanego, poprzez wyznaczone osoby zatrudnione w rejonowych lub terenowych organach infrastruktury, posiadające uprawnienia budowlane o odpowiedniej specjalności. Kontrola może być również przeprowadzona w systemie zleconym przez uprawnione podmioty gospodarcze (§ 91). Kontrole roczne powinny obejmować:

- a) elementy budynku i budowli oraz instalacji narażonych na szkodliwe działania warunków atmosferycznych;
- b) instalacje i urządzenia służące ochronie środowiska, a w szczególności oczyszczalnie ścieków, przepompownie, studnie głębinowe, stacje uzdatniania wody;
- c) urządzenia kotłowni, wymiennikowni, sieci i instalacji cieplnych oraz pieców akumulacyjnych (przy czynnych urządzeniach i instalacjach);
- d) instalacje gazowe i olejowe;
- e) przewody kominowe – dymowe i wentylacyjne.

Z kolei kontrole pięcioletnie polegają na sprawdzeniu stanu sprawności technicznej i wartości użytkowej całego obiektu budowlanego, jego estetyki i otoczenia.

W myśl § 93 wskazanej Instrukcji, kontrolę stanu technicznego instalacji elektrycznych, piorunochronnych, gazowych, ciepłowniczych, powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje określone w przepisach szczegółowych. Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim w odniesieniu do przewodów dymowych oraz grawitacyjnych przewodów spalinowych i wentylacyjnych, a także osoby posiadające uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności w odniesieniu do przewodów kominowych oraz kominów przemysłowych, kominów wolnostojących oraz kominów lub przewodów kominowych, w których ciąg kominowy jest wymuszony pracą urządzeń mechanicznych (Instrukcja o zasadach utrzymania nieruchomości wojska (...) k. 64 – 74, Instrukcja o zasadach utrzymania nieruchomości wojska (...), k. 299 – 353, zeznania świadka D. D. (1), k. 280 -281).

W listopadzie 2007r. Szef Stołecznego Zarządu Infrastruktury skierował do Kierownika Wojskowej Administracji Koszar pismo z prośbą o przekazanie wykazu pracowników (...) posiadających uprawnienia budowlane, kopii posiadanych uprawnień, a także informacji, czy osoby te mają opłacone składki członkowskie we właściwej Izbie Inżynierów Budownictwa (pismo z listopada 2007r. Szefa Stołecznego Zarządu Infrastruktury, k. 211). W odpowiedzi na wskazane pismo Kierownik (...) nr (...) H. N. pismem z dnia 28 listopada 2007r. przekazał Stołecznemu Zarządowi Infrastruktury wykaz pracowników (...) posiadających uprawnienia budowlane. Byli to:

- M. N. (1) – uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno – budowlanej (składka opłacona za 2007 rok);
- R. G. - uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno – budowlanej (składka opłacona za 2007 rok);
- E. K. - uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno – budowlanej (brak opłat);
- K. W. - uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno – budowlanej (brak opłat);
- J. P. - uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno – budowlanej (brak opłat) (pismo z dnia 28 listopada 2007r. wraz z załącznikami, k. 210 i k. 243 - 248).

Przeglądy techniczne były wykonywane przez powoda od 2006r. do końca zatrudnienia. Natomiast okresowe kontrole obiektów budowlanych, zgodnie z art. 62 prawa budowlanego, powód wykonywał w latach 2006 - 2008. W związku z tym brał udział w zorganizowanym przez (...) szkoleniu dla osób uprawnionych do wykonywania przeglądów. W latach 2006 – 2008 powód sporządzając przeglądy, podpisywał je, podając dodatkowo numer uprawnień budowlanych. Używał do tego pieczęci „technik budowy z uprawnieniami nr ...” (zeznania świadka M. N. (1), k. 160 - 165).

W 2009r. powód zaprzestał wykonywania w/w kontroli. W związku z tym nie były sporządzane również protokoły stanu technicznego nieruchomości rejonu P. za lata 2009 – 2011 oraz nie następowało uzupełnianie księzek obiektów budowlanych zlokalizowanych w rejonie P. (zeznania świadka M. N. (1), k. 160 – 165, zeznania świadka E. M., k. 277 – 279, zeznania świadka U. D., k. 213 - 216).

Z dniem 1 stycznia 2012r. na stanowisku Kierownika Administracji Koszar nr (...) została zatrudniona U. D.. Od dnia 1 marca 2012r. zostały zatrudnione A. T. i E. M., które w ramach wstępnego zapoznania się z obiektami, udały się m.in. do kompleksu P.. W trakcie kontroli w marcu 2012r. powód został poproszony o przedłożenie dokumentacji, m.in. książki obiektów budowlanych. Wynikało z niej, że od 2009r. do 2011r. nie były wykonywane okresowe kontrole obiektów budowlanych. Powód poinformował wówczas, że odmówił wykonania przeglądów okresowych, ponieważ nie ma tego w zakresie obowiązków. A. T. i E. M. o zaobserwowanych brakach poinformowały U. D., która niezwłocznie wydała zarządzenie pisemne o komisyjnym wyjeździe do kompleksu P.. Spotkała się także z powodem i próbowała dowiedzieć się, dlaczego nie wykonywał okresowych przeglądów. Powód poinformował ją, że nie miał tego w zakresie obowiązków. Ponadto wskazał, że nie jest zrzeszony w Izbie Inżynierów Budownictwa. Niezwłocznie po tym powołała komisję do zabezpieczenia pomieszczeń zajmowanych przez powoda, w których znajdowała się dokumentacja, a

także do zinventaryzowania środków czystości oraz sprzętu technicznego, który był w budynku zajmowanym przez powoda. W skład komisji wchodził: A. T., K. Z. oraz R. G.. Komisja weszła do pomieszczeń, w których dokumenty były porozrzucane, nieuporządkowane. Zostały one zebrane, ułożone i zabezpieczone poprzez włożenie do kartonu. Z czynności sporządzono notatkę (zeznania świadka A. T., k. 140 – 142 i k. 156 – 158, zeznania świadka U. D., k. 213 – 216, zeznania świadka E. M., k. 277 – 279).

W dniu 15 marca 2012r. powód oraz pozwany reprezentowany przez Kierownika Wojskowej Administracji Koszar nr (...) U. D. zawarli porozumienie zmieniające umowę o pracę, zgodnie z którym od dnia 1 kwietnia 2012r. powodowi zostało zmienione stanowisko pracy na Starszego Technika ds. Komunalnych, a także miejsce wykonywania pracy na Wojskową Administrację Koszar nr (...), ul. (...) w W.. Stwierdzono ponadto, iż dodatek funkcyjny nie będzie mu przysługiwać (porozumienie zmieniające umowę o pracę z dnia 15 marca 2012r., k. 98 część B a/o).

W dniu 30 marca 2012r. pozwany poinformował organizację związkową (...) nr (...) o zamiarze rozwiązania z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia. Organizacja związkowa odmówiła zajęcia stanowiska w sprawie z uwagi na brak członkostwa powoda w tym związku. Powód nie był ponadto członkiem innej organizacji związkowej (zeznania K. W., k. 603 – 605, e-protokół, k. 606; zawiadomienie z dnia 30 marca 2012r., k. 44 – 45).

Powód, kiedy dowiedział się o stawianych mu zarzutach, zwrócił się do U. D., informując, że może wykonać zaległe przeglądy, jeżeli wpisze się na listę inżynierów (zeznania K. W., k. 444, e-protokół, k. 446).

W dniu 2 kwietnia 2012r., zgodnie z postanowieniami porozumienia zmieniającego, powód stawił się w Wojskowej Administracji Koszar nr (...). Został wezwany na rozmowę do U. D.. Poza U. D. w spotkaniu uczestniczyli także: Zastępca Kierownika (...) A. T., bezpośredni przełożony powoda - Kierownik Działu Eksploatacji – M. N. (1) oraz Samodzielny Referent ds. Zatrudnienia – D. K.. Podczas tego spotkania odczytano powodowi oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę, w którym wskazano, iż pracodawca rozwiązuje z nim umowę o pracę bez wypowiedzenia w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p., wskazując jako przyczynę:

- 1) niewypełnienie obowiązku przeprowadzenia okresowych kontroli obiektów budowlanych oraz stałych urządzeń technicznych określonych w art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo Budowlane, w latach 2009 – 2011 w odniesieniu do obiektów budowlanych zlokalizowanych w Rejonie P.,
- 2) brak sporządzonych protokołów stanu technicznego nieruchomości w Rejonie P.;
- 3) niedopełnienie obowiązku systematycznego prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych zlokalizowanych w rejonie P. w latach 2009 – 2011;
- 4) utratę zaufania do pracownika będącego na stanowisku funkcyjnym.

W uzasadnieniu oświadczenia pracodawca szczegółowo wyjaśnił zarzuty postawione powodowi i wskazał, że Stołeczny Zarząd Infrastruktury jako jednostka organizacyjna działa m.in. w oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane. Na podstawie w/w dokumentu normatywnego Wojskowa Administracja Koszar jako jednostka organizacyjna podporządkowana Szefowi Stołecznego Zarządu Infrastruktury, zobowiązana jest, zgodnie ze Szczegółowym Zakresem Działania (...) W. R., stanowiącym załącznik nr (...) do rozkazu nr (...) Szefa (...) z dnia 26 czerwca 2008r., do przeprowadzenia co najmniej raz w roku sprawdzenia stanu technicznego elementów budynków, budowli oraz stałych urządzeń technicznych znajdujących się w użytkowaniu jednostek będących w resorcie obrony narodowej (rejon P.), narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu. W związku z nie przeprowadzeniem w/w przeglądów brak jest sporządzonych protokołów z przeglądów, a co się z tym wiąże brak możliwości usunięcia stwierdzonych uszkodzeń oraz uzupełnienia braków, które mogłyby spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia bądź środowiska, co jest wymagane ustawą Prawo budowlane. Ponadto fakt przeprowadzenia kontroli nie mógł zostać odnotowany w książce obiektu budowlanego. W konsekwencji powyższego Wojskowa Administracja Koszar nr (...) nie realizowała w sposób poprawny pozostałych zadań, tj.: zapewnienia właściwej obsługi technicznej obiektów budowlanych i

urządzeń technicznych służących ich utrzymaniu; utrzymywania w stanie stałej sprawności technicznej użytkowanych obiektów budowlanych; wykonywania konserwacji bieżącej i napraw konserwacyjnych obiektów budowlanych i stałych urządzeń technicznych stanowiących ich stałe wyposażenie realizowane sposobem gospodarczym (przez podległych pracowników) oraz systemem zleconym. Wskazano ponadto, iż powyższe zadania nie mogły zostać rzetelnie zaplanowane do realizacji przez Wojskową Administrację Koszar nr (...) oraz nie było pełnych podstaw do zaplanowania środków finansowych na ich realizację w ramach Roczego Planu Konserwacji oraz Roczego Planu Remontów, zaś niedopełnienie obowiązków służbowych zgodnie z obowiązującymi przepisami jest wykroczeniem podlegającym karze, a konsekwencje wynikające z braku przeglądów stanu technicznego obiektów w odniesieniu do możliwości realizacji zadań przez Wojskową Administrację Koszar nr (...), a tym samym niewypełnienie przyjętego do realizacji zakresu obowiązków, są rażącym zaniedbaniem świadczącym o bałaganiarstwie i niedbalstwie. W odniesieniu do pkt (...) uzasadnienia rozwiązania umowy o pracę, pozwany wskazał, że powód jako osoba funkcyjna, oprócz dopilnowania i dbania o należyte i terminowe wykonywanie zadań przez nadzorowany personel, powinien również dbać o należyte i rzetelne wypełnianie własnych zadań. Z tego względu nie ma pewności, że powód, będąc nadal zatrudnionym w Wojskowej Administracji Koszar nr (...), będzie sumiennie wykonywał swoją pracę (rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z dnia 2 kwietnia 2012r., k. 100 – 101 część B a/o).

Po odczytaniu oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę Kierownik U. D. poinformowała powoda, że nie zależy jej na rozwiązaniu z nim umowy o pracę w trybie dyscyplinarnym. Wskazała, że jeżeli wyraża zainteresowanie, to może cofnąć oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia i rozwiązanie stosunku pracy nastąpi na mocy porozumienia stron ze skutkiem na koniec kwietnia 2012r. Powód wyraził na powyższe zgodę (zeznania świadka D. K., k. 158 – 160, zeznania świadka M. N. (1), k. 160 – 165, zeznania świadka U. D., k. 214 – 216). Wyszedł na korytarz, aby pracownik kadr D. K. mogła przygotować porozumienie o rozwiązaniu stosunku pracy. Przebywając na korytarzu poczuł się źle i opuścił miejsce pracy, udając się do lekarza. Został skierowany na zwolnienie lekarskie na okres od 2 kwietnia 2012r. do 10 kwietnia 2012r., a następnie na okres od 19 kwietnia 2012r. do 10 maja 2012r. (zeznania świadka D. K., k. 158 – 160, zeznania świadka U. D., k. 214 – 216, zwolnienia lekarskie, k. 5-6).

Nie doszło do podpisania pomiędzy stronami porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę, powód nie zwrócił się więcej w tej sprawie do pracodawcy. W związku z tym nie doszło do cofnięcia oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę w trybie dyscyplinarnym. Stosunek pracy ustał więc w dniu 2 kwietnia 2012r. na skutek rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika (zeznania świadka D. K., k. 158 – 160, zeznania świadka U. D., k. 214 – 216, oświadczenie, k. 101a część B a/o). Oświadczenie pracodawcy, którego powód nie podpisał, wraz ze świadectwem pracy i kartą obiegową, zostało mu przesłane (pismo pozwanego z dnia 3 kwietnia 2012r., k. 99 część B a/o).

Powód od ustania stosunku pracy znajdował się w trudnej sytuacji materialnej. Pozostawał bez zatrudnienia, będąc na utrzymaniu żony, która otrzymywała emeryturę w wysokości 1.258,00 zł miesięcznie. W późniejszym okresie, powód uzyskał świadczenie przedemerytalne (oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, k. 20 – 22, zeznania K. W., k. 603 – 605, e-protokół, k. 606).

Po rozwiązaniu umowy o pracę z powodem, w związku ze zmianami organizacyjnymi w Ministerstwie Obrony Narodowej z dniem 1 stycznia 2013r. nastąpiło rozformowanie Wojskowej Administracji Koszar nr (...) w W.. Następcą prawnym dla rozformowanej jednostki wojskowej ustanowiono Stołeczny Zarząd Infrastruktury w W. (rozkaz nr (...). Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych z dnia 20 sierpnia 2012r., k. 118 – 119). Stanowisko starszego technika w (...) nie istnieje (okoliczności bezsporne, k. 544, k. 556).

W dniu 30 sierpnia 2013r. Minister Obrony Narodowej wydał decyzję Nr (...) w sprawie wprowadzenia do użytku „Zasad utrzymania i ewidencji obiektów specjalnych” (decyzja Nr (...) w sprawie wprowadzenia do użytku „Zasad utrzymania i ewidencji obiektów specjalnych”, k. 419 – 441).

Wskazany stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o powołane dowody z dokumentów, a także częściowo na podstawie zeznań świadków A. T., E. M., D. K., M. N. (1), U. D., K. Z., D. D. (1) oraz w oparciu o zeznania powoda K. W..

Dowody z dokumentów, których strony nie kwestionowały, stanowiły wiarygodne źródło informacji i – tak samo jak w przypadku Sądu Rejonowego – były podstawą ustaleń stanu faktycznego. Zaznaczyć jednak należy, że Sąd II instancji modyfikując ustalenia Sądu I instancji i dokonując ich na nowo, uwzględnił dowody z dokumentów, które – jak częściowo zasadnie podniesiono w apelacji – zostały pominięte w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Chodzi o pismo Stołecznego Zarządu Infrastruktury z listopada 2007r. (k. 211) oraz pismo (...) z dnia 12 grudnia 2013r. (k. 187). Pierwszy ze wskazanych dokumentów, choć Sąd Rejonowy czynił ustalenia w zakresie dotyczącym ustaleń Stołecznego Zarządu Infrastruktury odnośnie pracowników posiadających uprawnienia budowlane, został pominięty. Sąd I instancji ani nie wskazał w/w dokumencie jako podstawy ustaleń faktycznych, ani nie wyjaśnił, dlaczego go nie uwzględnił. W tym więc zakresie zarzut strony powodowej był uzasadniony. Jeśli chodzi natomiast o drugi z wymienionych dokumentów, to Sąd I instancji wyjaśnił powody, dla których tego dokumentu nie wziął pod uwagę. Zdaniem Sądu Okręgowego, argumentacja w tym zakresie była błędna, biorąc pod uwagę treść pisma z dnia 13 listopada 2014r., z którego wynika, że powód nie jest członkiem Izby Inżynierów Budownictwa oraz zeznania powoda, który na taką samą okoliczność wskazywał. W związku z tym, Sąd Rejonowy uwzględniając całokształt zgromadzonego materiału dowodowego, w tym wskazane pismo z dnia 13 listopada 2014r. oraz zeznania powoda, powinien poczynić właściwe ustalenia, które – zgodnie z zarzutami apelacji – w tym zakresie okazały się błędne.

Jeśli chodzi natomiast o zarzut apelacji dotyczący pominięcia przez Sąd Rejonowy:

- ograniczonych uprawnień budowlanych powoda (k. 247);
- pisma Kierownika (...) z dnia 28 listopada 2007r. (k. 210, k. 243);
- pisma z dnia 20 listopada 2014r. (k. 388);
- charakterystyki budynków i urządzeń technicznych (k. 389 – 392);
- Instrukcji o Zasadach Utrzymania Nieruchomości Wojska (...) (k. 299 – 353 verte),

to był on bezzasadny. Sąd I instancji uwzględnił w/w dokumenty w ustaleniach faktycznych. Wprawdzie zinterpretował ich treść inaczej aniżeli strona powodowa, zarzut naruszenia art. 217 § 2 k.p.c. oraz art. 240 § 1 k.p.c. nie był jednak należycie sformułowany. W/w przepisów, wbrew stanowisku apelacji, Sąd Rejonowy nie naruszył, bowiem wymienione dowody uwzględnił, dokonując na ich podstawie ustaleń faktycznych. Z kolei pismo procesowe pozwanego z dnia 12 maja 2014r. (k. 298), które również, wedle zarzutów apelacji, zostało pominięte, nie jest dowodem w sprawie. Zawarte w tym piśmie twierdzenia pełnomocnika strony czy też wyjaśnienia, nie zostały wymienione w zamkniętym katalogu dowodów, jaki zawierają przepisy Kodeksu postępowania cywilnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16 września 2016r., I ACa 357/16). Wobec tego Sąd Rejonowy nie uwzględniając w/w pisma jako dowodu, nie dopuścił się uchybień.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zeznania przesłuchanych świadków, w przeważającej części były wiarygodne i w tym zakresie ocena Sądu Rejonowego była prawidłowa. Świadkowie A. T., E. M., D. K. i U. D. przedstawiali okoliczności i przebieg zdarzeń po 1 stycznia 2012r., dotyczące w głównej mierze kontroli przeprowadzonej w Rejonie P., rozmów z powodem oraz okoliczności zakończenia z nim stosunku pracy. W tej części złożone zeznania były spójne z pewnym wyjątkiem. Dotyczył on zeznań U. D. i A. T., co do okoliczności poinformowania przez powoda, że nie jest zrzeszony w Izbie Inżynierów Budownictwa. Wskazani świadkowie inaczej tę okoliczność przedstawili. U. D. zaprzeczyła, aby powód przekazał jej taką informację, z kolei A. T. potwierdziła: „powód nie informował mnie osobiście, ale wiem, że dotarło do U. D., że powód nie jest zrzeszony w Izbie Inżynierów i Rzemieślników” (k. 140). Wobec tego, biorąc pod uwagę zeznania powoda, A. T. w części zacytowanej oraz K. Z., która tak samo twierdziła, Sąd Okręgowy inaczej niż Sąd Instancji przyjął, że U. D. wiedziała, że K. W. nie jest zrzeszony w Izbie Inżynierów Budownictwa.

Zeznania K. Z. Sąd II instancji ocenił jako wiarygodne w pełni, także w tej części, w której Sąd Rejonowy zeznaniom tego świadka nie dał wiary. W tym zakresie zarzuty powoda były uzasadnione i należało je podzielić, biorąc pod uwagę okoliczność, że K. W. nie był uprawniony do dokonywania kontroli okresowych, a jego przełożony M. N. (1) nie miał

możliwości scedowania na powoda obowiązków, które sam powinien realizować. O powodach takich ustaleń, będzie mowa w dalszej części uzasadnienia. Z tych samych powodów, które zostaną przedstawione dalej, Sąd II instancji przyjął, że błędna była w opisaney części także ocena zeznań K. W.. Sąd oceniając zeznania powoda i analizując zarzuty apelacji dotyczące tego, co zeznał powód (pkt 11 apelacji) nie podzielił jednak stanowiska skarżącego, że błędnie Sąd Rejonowy przyjął, jakoby powód deklarował wykonanie kontroli okresowych, jeśli wpisze się na listę Izby Inżynierów Budownictwa. Takie twierdzenia powoda wprost wynikają z jego zeznań złożonych na rozprawie w dniu 16 października 2015r. (e-protokół, k. 446). Nie ma więc podstaw, aby przyjąć, że doszło do uchybienia przez Sąd Rejonowy przepisowi art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Rejonowy niewłaściwie i błędnie ocenił zeznania świadka D. D. (1), szczególnie w części cytowanej w uzasadnieniu wyroku „kontrolę oparte na podstawie art. 62 prawa budowlanego ogólnie określane są jako kontrole okresowe”. Zdaniem Sądu Okręgowego, świadek D. D. (1) wypowiadając zacytowane słowa, po – co ważne – okazaniu jej Szczegółowego Zakresu Działania (...) W. R., w części dotyczącej obowiązków Kierownika Działu Eksploatacji (k. 60 – 61), potwierdziła tylko to, że kontrole okresowe, o których mowa w art. 62 ustawy Prawo budowlane, określane są ogólnie jako kontrole okresowe. Tego rodzaju twierdzenia, a także to, co w dalszej części zeznała D. D. (1) jest zatem zgodne z prawdą. Także w pozostałej części zeznań świadek nie wskazała niczego, z czego można byłoby wywieść, że takie kontrole okresowe miał realizować powód. Został świadkowi okazany nawet zakres obowiązków powoda i świadek po zapoznaniu się z nim nie twierdziła tego, co ustalił Sąd I instancji. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy zatem wadliwie zinterpretował wiarygodne skądinąd zeznania świadka D. D. (1). Dokonał ich błędnej oceny, a co najistotniejsze na potrzeby uzasadnienia tezy o tym, że powód miał obowiązek realizować kontrole okresowe zgodnie z prawem budowlanym, zacytował wyrwane z kontekstu jedno zdanie, jakie D. D. (1) wypowiedziała. W tym więc zakresie doszło do uchybienia przez Sąd Rejonowy treści art. 233 § 1 k.p.c.

Przechodząc do szczegółowej analizy sygnalizowanej kwestii dotyczącej zakresu obowiązków powoda, a także szerszej oceny zeznań w tej części, Sąd Okręgowy ustosunkuje się kompleksowo do zarzutów apelacji sformułowanych w punktach 1 – 10 oraz 13 – 18, ponieważ pozostają one w ścisłym, nierozzerwalnym związku i w zasadzie – choć rozczłonkowane – dotyczą kilku najistotniejszych okoliczności spornych.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd Okręgowy dzieląc zarzuty apelacji, przyjął, iż nieuprawnione i niezajdujące oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym, a tym samym naruszające art. 233 § 1 k.p.c., było przyjęcie, że K. W. był zobowiązany do dokonywania okresowych kontroli obiektów budowlanych i urządzeń technicznych określonych w art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane. Taki wniosek Sąd Rejonowy wyprowadził z zakresu obowiązków powoda, a konkretnie z punktu 3a), w którym wskazano na obowiązek dokonywania okresowych przeglądów wojskowych obiektów budowlanych pod względem sprawności technicznej i wymogów ppoż., usuwania usterek technicznych stwierdzonych w czasie przeglądów oraz określenia koniecznego zakresu przeprowadzenia ekspertyz, prób i badań konserwacji obiektu. Swoje stanowisko Sąd I instancji wsparł również zeznaniami świadka D. D. (1), która zeznała „kontrolę oparte na podstawie art. 62 prawa budowlanego ogólnie określane są jako kontrole okresowe”. Sąd Okręgowy, odnosząc się do tego cytatu, który Sąd I instancji uznał jako ważny w sprawie i w pewnym sensie przesądzający, przyjął, że co do zasady D. D. (1) wypowiadając w/w słowa, twierdziła zgodnie z tym, co wynika z przepisów i Instrukcji o Zasadach Utrzymania Nieruchomości Wojska (...). Kontrole na podstawie art. 62 ustawy Prawo budowlane istotnie są bowiem określane jako kontrole okresowe. Sąd Rejonowy jednak błędnie odczytał wskazane zdanie wypowiedziane przez świadka, co już było sygnalizowane. Po części taka błędna interpretacja wynika z tego, że Sąd Rejonowy, jak słusznie podniósł skarżący, ale także niektórzy zeznający w sprawie świadkowie, którzy naprzemiennie używali określeń „przegląd okresowy” i „kontrola okresowa”, nie widzieli różnicy między tymi pojęciami. Aby zatem właściwie zinterpretować te pojęcia i prawidłowo ustalić zakres obowiązków K. W., należy odwołać się do Instrukcji o Zasadach Utrzymania Nieruchomości Wojska (...). W § 89 i 90 zostało wskazane czym jest przegląd obiektu budowlanego i jakie różni się rodzaje przeglądów. Są to przeglądy robocze i okresowe. Przegląd okresowy jest przeprowadzany między kontrolami, na które wskazuje § 91 (a zatem nie jest on tożsamy z tymi kontrolami, które definiuje § 91) i polega na sprawdzeniu stanu technicznego obiektów budowlanych i stałych urządzeń technicznych, a jest przeprowadzany przez personel techniczny terenowego

organu infrastruktury. Z kolei wspomniany § 91 Instrukcji wskazuje, że obiekty budowlane powinny być również poddawane kontroli stanu technicznej sprawności i wartości użytkowej według obowiązujących przepisów, której powinien dokonywać zarządca. Tego rodzaju kontrole dzielą się na roczne i pięcioletnie. W dalszej części § 91 wskazano, co powinna obejmować kontrola okresowa i kontrola pięcioletnia, kto je powinien przeprowadzać i jaki dokładnie rodzaj uprawnień powinien posiadać.

Z powołanych regulacji, które zacytował w uzasadnieniu również Sąd Rejonowy, wynika, że przeglądy okresowe i kontrole okresowe nie są tym samym, a nadto są przeprowadzane przez inne osoby. Sąd I instancji tymczasem, choć zapoznał się ze wskazanymi regulacjami, żadnych wniosków na ich podstawie nie wyprowadził i w związku z tym błędnie zinterpretował zakres obowiązków powoda. W tymże zakresie obowiązków, a konkretnie w punkcie 3 a), który był cytowany, wskazano na obowiązek K. W. dokonywania okresowych przeglądów wojskowych obiektów budowlanych pod względem sprawności technicznej i wymogów ppoż. Powód nie miał zatem obowiązku dokonywania kontroli okresowych, o jakich mowa w Instrukcji o Zasadach Utrzymania Nieruchomości Wojska (...) i na jakie wskazuje art. 62 prawa budowlanego.

Potwierdzeniem powyższego jest także i to, że powód zajmując stanowisko Kierownika Obsługi Technicznej, co miało miejsce przed 1 lipca 2006r., miał niemal identyczny zakres obowiązków jak wówczas, gdy zajmował stanowisko starszego technika. Pkt 3 a) zakresu obowiązków na obu w/w stanowiskach brzmiał tak samo, a mimo tego, przed 2006r. powód nie realizował kontroli okresowych w myśl przepisów prawa budowlanego. Z tego wynika więc, że treść pkt 3a) jego zakresu obowiązków przydzielonego na stanowisku starszego technika, należy odczytywać tak samo jak wtedy, gdy powód był Kierownikiem Obsługi Technicznej. Nie ma podstaw do różnicowania i nadawania innej treści obowiązkowi, który został sformułowany identycznie.

Sąd Rejonowy akcentował, że powód realizował kontrole okresowe w latach 2006 – 2008, co świadczy o tym, że była to część jego zakresu obowiązków. Zdaniem Sądu Okręgowego, o ile pierwsza część poprzedniego zdania odpowiada stanowi rzeczywiście, o tyle wniosek, jaki z takiego faktu wywiódł Sąd I instancji, nie był uprawniony. Powód nie miał obowiązku wykonywania kontroli okresowych, nie miał do tego uprawnień, o czym będzie mowa, a to, że je realizował – dobrowolnie czy pod przymusem – nie spowodowało, że takie kontrole automatycznie stały się jego obowiązkiem. W świetle zasad doświadczenia życiowego możliwa do przyjęcia jako rzeczywista i zapewne występująca niejednokrotnie, jest sytuacja, gdy pracownik z różnych względów realizuje zadania, które nie znajdują się w jego zakresie czynności. W takiej sytuacji, nawet jeśli robi to przez trzy lata, jak w przypadku powoda, zadania te nie stają się automatycznie jego obowiązkiem i z faktu odstąpienia od ich wykonywania nie można wyprowadzać negatywnych dla pracownika skutków. Sąd Rejonowy tymczasem takiej niekorzystnej dla powoda interpretacji dokonał, używając przy tym argumentu, że jeśli powód wykonywał kontrole okresowe przez pewien czas, to tym samym potwierdzał, że jest to jego obowiązek. Tymczasem zakres jego obowiązków na to nie wskazuje, a nawet wyklucza, by powód istotnie był zobligowany do realizowania takich kontroli. To zakres obowiązków M. N. (1) – przełożonego powoda – zawiera wyraźne wskazanie, czym M. N. (1) się zajmuje i co należy do jego zadań. W punkcie 4o) Szczegółowego Zakresu Działania (...) W. R. (k. 61) wprost wskazano, że Kierownik Działu Eksploatacji dokonuje okresowych kontroli obiektów budowlanych określonych w art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane. Wprawdzie może on delegować na innych pracowników swoje zadania, a powód z kolei ma obowiązek wykonywać również inne zadania zleczone przez przełożonego, takie delegowanie czy scedowanie na powoda innych zadań może jednak odnosić się tylko do tego, co jest związane z zajmowanym stanowiskiem. Co więcej, kontrole okresowe – jak wynika z art. 62 ustawy Prawo budowlane – przeprowadza właściciel lub zarządca. W rozpatrywanej sprawie zarządcą obiektów, które powinny być poddane kontroli, był Stołeczny Zarząd Infrastruktury, który nie scedował na powoda tego obowiązku. Jak wskazał pełnomocnik pozwanego w piśmie procesowym z dnia 12 maja 2014r. (k. 298) nie istnieje dokument dotyczący takiego scedowania. Jednocześnie strona pozwana wskazała, że scedowanie zostało dokonane na M. N. (1), a ten cedował je dalej na powoda. Zdaniem Sądu, obowiązek wykazania tego rodzaju scedowania obowiązkowi kontroli okresowych, obciążał pozwanego. Zdaniem Sądu Okręgowego, wbrew temu, co przyjął Sąd Rejonowy, a zgodnie z twierdzeniami apelującego, nie ma żadnych podstaw, by przyjąć, że doszło do takiego scedowania, zgodnie z zakresem obowiązków powoda i stosownie do wymogów ustawy Prawo budowlane. Wprawdzie tak twierdził M. N.

(1), ale jego zeznaniom Sąd II instancji w tej części nie dał wiary. W/w świadek to osoba bezpośrednio zainteresowana wynikiem ustaleń Sądu biorąc pod uwagę osobistą odpowiedzialność świadka za ewentualne nieprawidłowości. Już choćby więc z tego względu świadek nie był w pełni wiarygodny. Jego zeznania w zależności od ich treści, mogły być korzystne dla powoda, ale wówczas obciążałyby samego świadka. W ocenie Sądu tej okoliczności nie można pominąć, a Sąd I instancji tego w ogóle nie wziął pod uwagę. Ponadto, należy skonfrontować to co zeznał świadek M. N. (1) z tym, co wskazywała świadek D. K., zajmująca się u pozwanego sprawami zatrudnienia, a mianowicie, że „gdyby na powoda scedowano dodatkowe obowiązki, to takie obowiązki powinny znaleźć się w jego aktach osobowych.” (k. 159). Tymczasem nic takiego, o czym mówiła świadek nie miało miejsca. W takiej sytuacji, biorąc również pod uwagę zeznania powoda i świadka K. Z., nie ma podstaw, aby przyjąć, że M. N. (1) czy też bezpośrednio Stołeczny Zarząd Infrastruktury scedował na K. W. dodatkowe obowiązki, których nie miał wskazanych w zakresie obowiązków.

Dodatkowo okolicznością istotną, błędnie ustaloną przez Sąd Rejonowy, jest fakt dotyczący uprawnień powoda do dokonywania kontroli okresowych zgodnie z prawem budowlanym. W tym zakresie Sąd I instancji przyjął, że K. W. miał stosowane uprawnienia, które utracił z przyczyn leżących po swojej stronie i dodatkowo nikogo o tym nie poinformował. Strona powodowa w apelacji kwestionowała takie ustalenia i Sąd II instancji z tym się zgodził. Na wstępie rozważań dotyczących tej kwestii należy zaakcentować, że i pozwany, i Sąd Rejonowy przyjęli założenie, że pracownik – w tym wypadku powód – powinien dowieść, że nie miał stosownych uprawnień. Sąd Okręgowy tymczasem przyjął, że tego rodzaju podejście do omawianej kwestii i taki rozkład obowiązku wykazywania, dowodzenia określonych twierdzeń, jest nieprawidłowo odwrócony. Zdaniem Sądu Okręgowego, to pozwany, jeśli chciał powierzyć powodowi obowiązek przeprowadzania kontroli okresowych zgodnie z ustawą Prawo budowlane, powinien dokonać najpierw stosownych ustaleń, czy ten pracownik – z uwagi na rygory wynikające z art. 62 ust. 4 – 6a ustawy – może takie kontrole realizować. W tym celu powinny być ustalone uprawnienia, jakie powód posiada (to zostało dokonane) oraz winna być ustalona kwestia przynależności powoda do Izby Inżynierów Budownictwa. Przy tym trzeba zaakcentować, że nie budzącym wątpliwości dowodem takiej przynależności jest decyzja o wpisie czy też zaświadczenie, art. 12 ust. 7 w/w ustawy wskazuje bowiem, że podstawę do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie stanowi wpis, w drodze decyzji, do centralnego rejestru, o którym mowa w art. 88a ust. 1 pkt 3 lit. a, oraz - zgodnie z odrębnymi przepisami - wpis na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego, potwierdzony zaświadczeniem wydanym przez tę izbę, z określonym w nim terminem ważności.

W rozpatrywanej sprawie pozwany ani Stołeczny Zarząd Infrastruktury nie żądali od powoda dokumentów, o jakich mowa we wskazanym przepisie, z których jednoznacznie wynikałoby, że powód jest zrzeszony we właściwej izbie samorządu zawodowego. Co więcej, po korespondencji między (...) a Szeferem (...), prowadzonej w listopadzie 2007r., powód, który oświadczył, że nie opłaca składek, nie miał żadnej informacji, że został wyznaczony do realizowania kontroli okresowych. Nadto, w/w podmioty miały podstawy do wątpliwości, czy powód może realizować takie kontrole okresowe (z uwagi na informację o braku opłacania składek), powinny zatem te wątpliwości wyjaśnić, właśnie chociażby poprzez żądanie od powoda przedstawienia zaświadczenia, o jakim mowa w art. 12 ust. 7 ustawy Prawo budowlane. Z materiału dowodowego nie wynika tymczasem, by takie działania były podjęte, a co więcej, wskazywana korespondencja z końca listopada 2007r. nie wiadomo, jakim celom miała służyć. Jeśli cel był taki, by ustalić listę pracowników, którzy mogliby realizować kontrole okresowe zgodnie z prawem budowlanym, to zdaniem Sądu Okręgowego, lista osób przekazana w piśmie H. N. z dnia 28 listopada 2007r. nie dawała podstaw do przyjęcia, że w gronie takich osób znajduje się K. W.. Tymczasem, w związku z ujawnieniem braku kontroli okresowych w latach 2009 – 2011 oraz toczącym się postępowaniem, i Sąd Rejonowy, i pozwany wymagają od powoda wykazania, że nie ma uprawnień. To jednak nie powód winien to wykazywać, ale pracodawca powoda, jeśli chciał na niego scedować obowiązek realizowania kontroli okresowych, winien ustalić, że powód może to robić i dopiero tego rodzaju zadania mu przekazać. Także w postępowaniu sądowym, to pozwany, a nie powód, powinien dowieść, że po pierwsze, powód miał wszelkie uprawnienia, by dokonywać kontroli okresowych zgodnie z art. 62 ustawy Prawo budowlane, po drugie, że tego rodzaju obowiązek został na niego nałożony, a wreszcie po trzecie, że doszło do naruszenia podstawowych obowiązków powoda uzasadniających rozwiązanie z nim umowy o pracę na podstawie art. 52 kodeksu pracy. Zdaniem Sądu Okręgowego, żadna z w/w okoliczności nie została dowiedziona, a Sąd Rejonowy na skutek wadliwości w

ocenie zgromadzonego materiału dowodowego, na jakie wskazuje skarżący, poczynił błędne ustalenia i dokonał w konsekwencji również błędnej oceny prawnej.

Wobec powyższego, zdaniem Sądu II instancji, naruszony został art. 62 ustawy Prawo budowlane, a co ważniejsze – art. 52 § 1 kodeksu pracy. Skoro, jak Sąd Okręgowy przyjął, K. W. nie miał obowiązku realizowania kontroli okresowych, a nadto formalnie nie był do tego uprawniony, to zarzuty zawarte w pkt 1 – 3 oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę, były niewłaściwie sformułowane. Odwoływały się do okoliczności nieprawdziwych i tym samym nie uzasadniały zarzutu, że powód dopuścił się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Z tej również przyczyny, jako powiązany z zarzutami wcześniejszymi, niezasadny był zarzut sformułowany w pkt 4 oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę. W pkt 12 apelacji strona powodowa wskazała na wadliwość odnośnie tego zarzutu i Sąd Okręgowy z takim stanowiskiem się zgodził. Powód realizował swoje obowiązki (wykonywanie kontroli okresowych w zakresie jego obowiązków się nie mieściło) i choć mogły występować jakieś drobne błędy czy niedociągnięcia, na które wskazywali niektórzy świadkowie (np. M. N. (1)), to nie mogły uzasadniać utraty zaufania i skutkować dyscyplinarnym zwolnieniem powoda z pracy. Sąd Rejonowy analizując kwestię dotyczącą utraty zaufania jako powodu rozwiązania umowy o pracę z pracownikiem, przytoczył wiele poglądów judykatury, które miały potwierdzić jego stanowisko. Wskazać jednak należy, że judykaty, które cytował Sąd I instancji dotyczyły rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem, gdzie waga zarzutów może być inna niż w przypadku rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Zdaniem Sądu II instancji, utrata zaufania jako powód łączący się z trzema pozostałymi wskazanymi przez pracodawcę, nie mógł skutkować zastosowaniem art. 52 k.p., ponieważ trzy pierwsze powody nie były prawdziwe, a więc nie mogły skutkować zasadnie utratą zaufania do powoda. Jeśli natomiast analizować utratę zaufania jako odrębny, niezależny od innych powód zwolnienia z pracy, to wskazać trzeba, że nie jest on wystarczający. Pracodawca nie podał bowiem takich okoliczności, zdarzeń skutkujących utratą zaufania – poza niewykonywaniem kontroli okresowych i niewypełnieniem łączącej się z tym dokumentacji – które mogłyby stanowić podstawę postawienia powodowi zarzutu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych.

Biorąc pod uwagę, że Sąd II instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, to w rozpatrywanej sprawie – pomimo braku zarzutu – zdaniem Sądu Okręgowego, doszło również do naruszenia art. 52 § 2 k.p. Sąd Rejonowy okoliczności związane z zachowaniem terminu do rozwiązania z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia przeanalizował bardzo krótko i doszedł do przekonania, że termin miesięczny został zachowany. Sąd II instancji takiego stanowiska nie podziela. Sądowi Rejonowemu umknęło, że zarzut niedokonania kontroli okresowych dotyczy lat 2009 – 2011. Wprawdzie U. Z. o braku ich przeprowadzania dowiedziała się dopiero w marcu 2012r., niemniej jednak w okresie przed 1 stycznia 2012r., była inną osobą kierującą (...), która zapewne miała bądź przy sprawowaniu należytej kontroli, mogła mieć wiedzę o niedokonywaniu kontroli okresowych. To zaś, że nastąpiła później zmiana w składzie osobowym organu zarządzającego jednostką organizacyjną będącą pracodawcą nie powoduje rozpoczęcia na nowo biegu terminu przewidzianego w art. 52 § 2 (wyrok SN z 7 grudnia 1999r., I PKN 431/99, LexisNexis nr 344574, OSNAPiUS 2001, nr 9, poz. 300). Podobnie sprawę rozstrzygnął Sąd Najwyższy w wyroku z 5 lipca 2002r. (I PKN 389/2001, LexisNexis nr 366253, OSNP 2004, nr 18, poz. 135), stwierdzając, że przekształcenia organizacyjne pracodawcy, przejście zakładu na innego pracodawcę nie mają wpływu na termin przewidziany w art. 52 § 2, który „biegnie jeden raz od powzięcia przez pracodawcę wiadomości o faktach uzasadniających rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika”. Chodzi przy tym zawsze o pracodawcę, który dowiedział się o przyczynie rozwiązania stosunku pracy „po raz pierwszy”. Dla niego też otwiera się termin miesięczny do niezwłocznego rozwiązania stosunku pracy.

Termin przewidziany w art. 52 § 2 nie jest wielokrotny, lecz jednorazowy. Oceny zachowania terminu z art. 52 § 2 zatem należy dokonywać z uwzględnieniem daty zdarzenia, które zostało wskazane jako przyczyna rozwiązania umowy o pracę, a nie zdarzeń późniejszych (wyrok SN z 17 lutego 1999r., I PKN 576/98, LexisNexis nr 340242, OSNAPiUS 2000, nr 7, poz. 262).

W rozpatrywanej sprawie, dla ustalenia, czy wobec zmiany osoby kierującej (...), został zachowany miesięczny termin, istotne było ustalenie, w jakiej dacie powinna być przeprowadzona kontrola okresowa w roku 2009, w roku 2010 i w roku 2011. Następnie powinno być wykazane, kiedy o braku takich kontroli dowiedział się H. N., a także – z uwagi na, że nie wiadomo w jakiej części roku tę kontrolę trzeba było przeprowadzić - czy miał świadomość braku kontroli, która powinna być zrealizowana w ostatnim roku jego pracy (2011). Dopiero wówczas, w kontekście zacytowanych poglądów judykatury, można byłoby ustalić, że istotnie tenże miesięczny termin został dochowany. Sąd Okręgowy podjął próbę uzupełnienia materiału dowodowego w tym zakresie i przesłuchania świadka H. N., który wskazał na okoliczności uniemożliwiające jego stawiennictwo w Sądzie. W takiej sytuacji Sąd II instancji nie podejmował z urzędu innych czynności zmierzających do wyjaśnienia kwestii dochowania miesięcznego terminu z art. 52 § 2 k.p., gdyż to pozwany winien wykazać nie tylko to, że rozwiązanie umowy o pracę było zgodne z prawem, ale i to, że zachował wspomniany termin. W rozważanym przypadku, po stronie pozwanej – poza wskazaniem, kiedy U. D. dowiedziała się o braku kontroli okresowych – nie było innej inicjatywy dowodowej. Wobec tego Sąd Okręgowy uznał, iż nie ma obowiązku działania za stronę, która od początku procesu, na każdym jego etapie była reprezentowana przez profesjonalistę. W konsekwencji, zdaniem Sądu II instancji, wbrew ocenie Sądu Rejonowego, nie zostało dowiedzione zachowanie terminu miesięcznego, o jakim mowa w art. 52 § 2 k.p., a zatem wskazany przepis został naruszony.

Sąd Okręgowy ocenił w konsekwencji, że wyrok Sądu I instancji nie odpowiada prawu i powinien podlegać zmianie. K. W. wnosząc w apelacji o taką zmianę, wnioskował o przywrócenie do pracy i zasądzenie wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. Sąd dokonując uzupełniającego przesłuchania powoda na rozprawie w dniu 25 października 2016r. ustalił, że nie istnieje żaden tytuł szczególnej ochrony K. W.. Powód nie jest osobą należącą do organizacji związkowej, nadto nie przysługiwała mu ochrona przedemerytalna, o jakiej mowa w art. 39 k.p. W dacie rozwiązywania umowy o pracę powód miał 59 lat, a wedle ówczesnie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 24 ustawy), wiek emerytalny osiągnąłby w chwili ukończenia 65 lat, co nastąpi 19 października 2017r. Wobec tego w dacie 2 kwietnia 2012r. nie istniała sytuacja, by brakowało mu nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego. Jeśli chodzi zaś o ewentualny niższy wiek emerytalny, w którym powód mógłby uzyskać uprawnienia emerytalne, to Sąd nie stwierdził istnienia podstaw do takiego ustalenia. Powód, którego w tym zakresie obciążał ciężar dowodu, nie zaoferował zresztą dowodów na okoliczność, że w niższym wieku emerytalnym mógłby nabyć prawo do emerytury.

Podsumowując, Sąd Okręgowy nie stwierdził istnienia w stosunku do powoda okoliczności wskazujących na przysługującą mu szczególną ochronę przed rozwiązaniem stosunku pracy, co skutkowało niemożnością zastosowania art. 56 § 2 k.p. w związku z art. 45 § 3 k.p. oraz art. 57 § 2 k.p.

Sąd Okręgowy stosując, art. 56 § 1 k.p. orzekł o przywróceniu powoda do pracy na poprzednie warunki pracy i płcy. Powód o takie rozstrzygnięcie wnioskował, nadto obecnie jest osobą w wieku zaawansowanym, a zatem z ograniczoną możliwością znalezienia zatrudnienia do czasu uzyskania emerytury, co nie mogło pozostawać bez wpływu na uwzględnienie zgłoszonego żądania. Wprawdzie pierwotnie występujący w procesie pozwany i zarazem pracodawca powoda w kwietniu 2012r. – (...), nie istnieje wobec rozformowania, ale w jego miejsce wszedł Stołeczny Zarząd Infrastruktury, który przynajmniej częściowo realizuje zadania (...). Nadto tenże pomiot – (...), już w okresie przed rozwiązaniem stosunku pracy z powodem, był płatnikiem, co wskazuje świadectwo pracy z dnia 2 kwietnia 2012r. Co dodatkowo istotne, choć stanowisko starszego technika nie istnieje, to nie ma to znaczenia, gdyż ostatnim stanowiskiem pracy powoda zanim nastąpiło rozwiązanie z nim umowy o pracę, nie było stanowisko starszego technika z miejscem świadczenia pracy w Rejonie P.. Powód w dniu 15 marca 2012r. zawarł z (...) porozumienie zmieniające i na jego podstawie od 1 kwietnia 2012r. świadczył pracę na zmienionych warunkach pracy i płacy, czyli jako starszy technik ds. komunalnych w (...) przy ulicy (...) w W..

Wobec powyższego, choć pracodawca powoda nie istnieje, to jego zadania wciąż są realizowane, a powód z racji zmiany warunków pracy i płacy, może być przywrócony do pracy. Wprawdzie zgodnie z art. 56 § 2 k.p. w związku z art. 45 § 2 k.p. Sąd pracy może nie uwzględnić żądania pracownika uznania wypowiedzenia za bezskuteczne lub przywrócenia do pracy, jeżeli ustali, że uwzględnienie takiego żądania jest niemożliwe lub niecelowe, ale w

rozpatrywanej sprawie takiego ustalenia nie poczyniono. Pozwany, który na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2014r. na niemożność przywrócenia do pracy się powołał, zdaniem Sądu – choć miał taki obowiązek - nie wykazał konkretnymi dowodami, a nie tylko przedstawionym twierdzeniem, że taka sytuacja ma miejsce. To spowodowało, że Sąd II instancji nie stwierdził, by zostały spełnione przesłanki zastosowania art. 56 § 2 k.p. w związku z art. 45 § 2 k.p. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 września 2009r. (III PK 69/09, LEX nr 529773), ustalenie, iż uwzględnienie żądania pracownika przywrócenia do pracy na poprzednich warunkach jest niemożliwe lub niecelowe, następuje zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności, a sąd nie ma obowiązku prowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego z urzędu.

W rozpatrywanej sprawie pozwany ograniczył się jedynie do twierdzeń pełnomocnika, a jedynym dokumentem, jaki dotyczy likwidacji (...) i zadań przejętych przez (...) jest rozkaz (...), lecz w znacznej części został objęty klauzulą „poufne” i jego pełna treść Sądowi nie jest znana. Sąd wobec tego, na podstawie tego tylko jednego dokumentu, przy braku innych dowodów przedstawionych przez stronę pozwaną, nie miał podstaw, aby ustalić, że przywrócenie powoda do pracy jest niemożliwe, szczególnie, że wezwany za stronę pozwaną T. M. nie stawiał się bez usprawiedliwienia i dowód z przesłuchania stron został ograniczony do przesłuchania powoda. Temu zresztą pełnomocnik pozwanego nie sprzeciwiał się.

Z powyższych względów Sąd II instancji, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok i uwzględnił żądanie zgłoszone w apelacji, tj. przywrócił powoda do pracy oraz na podstawie art. 57 k.p. zasądził na jego rzecz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy w kwocie odpowiadającej trzymiesięcznemu wynagrodzeniu, tj. 8.633,70 zł (3 x 2.877,90 zł – zaświadczenie z akt osobowych). Zdaniem Sądu, właśnie taka kwota jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów przez stronę pozwaną, a także do rodzaju dolegliwości, jakie w związku z dyscyplinarnym zwolnieniem z pracy spotkały powoda. Powód przez długi okres (od daty rozwiązania umowy o pracę upłynęło ponad 4 lata) pozostawał bez środków finansowych, nie mógł podjąć zatrudnienia, a ponadto, w związku z niezgodnym z prawem rozwiązaniem umowy o pracę, legitymował się świadectwem pracy wskazującym art. 52 k.p. jako podstawę prawną rozwiązania z nim umowy o pracę. Zakres dolegliwości był zatem stosunkowo duży, zaś kwota wynagrodzenia – nawet trzymiesięcznego – nie jest wygórowana. Sąd zasądził więc trzymiesięczne wynagrodzenie, jako najwyższe przewidziane przez art. 57 § 1 k.p., a w pozostałym zakresie oddalił roszczenie w tej części.

Zmieniając wyrok Sądu Rejonowego, Sąd Okręgowy orzekł o kosztach procesu za I instancję na podstawie art. 98 k.p.c. Wskazany przepis stanowi w § 1, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W myśl § 2, do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym, zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do sądu strony lub jej pełnomocnika oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie. Suma kosztów przejazdów i równowartość utraconego zarobku nie może przekraczać wynagrodzenia jednego adwokata wykonującego zawód w siedzibie sądu procesowego.

W przedmiotowej sprawie powód był reprezentowany przez syna, który jest radcą prawnym, ale w tym procesie działał jako pełnomocnik będący członkiem rodziny powoda. Strona pozwana ten fakt kwestionowała i wskazywała na konieczność rozliczenia kosztów procesu wedle art. 98 § 3 k.p.c. Tymczasem w postanowieniu z 14 września 2010r. Sąd Najwyższy wskazał, że przepisy dotyczące pełnomocników będących adwokatami lub radcami prawnymi nie odnoszą się do osób będących pełnomocnikami z racji pozostawania ze stroną w stosunku rodzinnym. Jest tak, chociażby te osoby były zarazem adwokatami lub radcami prawnymi. To bowiem, że pełnomocnik, o którym mowa w art. 87 § 1 in fine k.p.c., jest zarazem adwokatem lub radcą prawnym pozostaje zasadniczo bez wpływu na jego pozycję prawną. Art. 98 § 3 oraz § 4 k.p.c., określające niezbędne koszty procesu oraz odsyłające do przepisów odrębnych regulujących między innymi wynagrodzenie radcy prawnego, nie mają zastosowania do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez pełnomocnika, który został umocowany do prowadzenia procesu wyłącznie z racji tego, iż jest synem strony. Okoliczność, że jest zarazem radcą prawnym nie ma znaczenia prawnego, bowiem o charakterze

pełnomocnictwa przesądza stosunek podstawowy, łączący pełnomocnika ze stroną, jakim w sprawie jest wyłącznie stosunek rodzinny matki i syna (II PZ 25/10, LEX nr 661512).

Wobec powyższego Sąd stosując art. 98 § 2 k.p.c. przyznał powodowi zwrot kosztów dojazdu jego syna – pełnomocnika, na kolejne rozprawy. Pełnomocnik w piśmie z dnia 23 października 2015r. wskazał jako należną kwotę 1.726,73 zł, ale strona powodowa wygrała proces w części, tj. w 62,5% (wartość przedmiotu sporu wynosiła 69.048 zł, a powód wygrał w odniesieniu do kwoty 43.155 zł) i w takim stosunku Sąd te koszty przyznał w punkcie 1d) wyroku.

Na podstawie art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 30 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej od apelacji.

SSO Renata Gąsior SSO Marcin Graczyk SSO Agnieszka Stachurska

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Agnieszka Stachurska